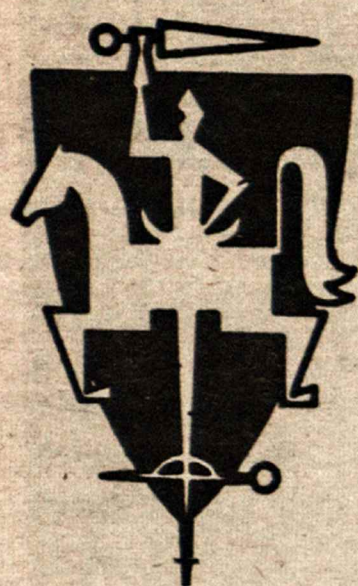

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

LITHUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA

Montrealis • 1973. IX. 19 • Nr. 38 (2064)

7722 George Street, La Salle 690, Canada • Tel. (514) 366-6220

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

KOMUNISTINĖS KINIJOS AMBASADORIUS OTTAWOJE

Netrukus į Otavą prisistatys Komunistinės Kinijos ambasadorius Chang Wen Chin. Vakariečių nuomone tai yra žmogus su dideliais diplomatiniais gabumais, kurie jį pakėlė iki patikimiausio Chou En Lai patarėjo. Tarp kitko prieš kiek laiko naujasis ambasadorius Pekinge asistavo raudonajam Premjerui Chou, laike jo pasitarimo su Prezidentu Niksonu.

VĖL STREIKUOJA DARBININKAI

Toronto: Kanados Auto darbininkai nubalsavo streikuoti šešiuose Kanados miestuose: Oshawa, St. Catharines, Windsor, Toronto, London ir St. Therese, Que. Jų atstovas yra pasakęs, kad visos trys kompanijos kaip Fordo, GM ir Chryslerio nestreikuos vienu ir tuo pačiu metu. Esą jei streikuos Fordo darbininkai, tai kitose dviejose kompanijose visai dirbs pilną laiką. Paskutiniomis žiniomis pirmieji išėjo į streiką Chryslerio darbininkai. Kanadoje Chrysler kompanijos turi šešias gamyklas: keturias Windsor ir dvi prie Toronto.

NAUJIEJI ORO KELIAI

Pasėkoje pasirašytos sutarties tarp Kanados ir USA, bus atidarytos naujos oro linijos—Kanadoje 18, o Amerikoje 28. Iš jų keturios bus Montrealyje.

PROBLEMOS SU ALYVA

Artėjant žiemos šalčiams, montrealiečiams iškils naujos problemos su namų apšildymais. Alyvos tiekėjai užtikrina namų savininkus, kad alyvos nepritrums, tačiau jie nėra tikri ar aprūpins alyva tokius pastatus kaip ligonines, mokyklas, dangoraižius ir panašiai.

MIRĖ ŠVEDIJOS KARALIUS GUSTAF VI ADOLF, sulaukęs gilių senatvės. Jis mėgo dirbti paprastus fizinius darbus. Paveikslė jį matome atostogaujanti Italijoje ir su kirka prie akmenų.

SUGAVO NARKOTIKŲ PIRKLIUS

Quebeco Provincijos policija sulaikė du montrealiečius Joseph Martellino ir Jules Groleau, ryšium su narkotikų importavimu. Montrealio Tarptautiniame Aerodrome buvo gautas iš Londono čemodanas, kur rasta 45 svarai hašišo už 225,000 dol. vertės.

Min. pirm. P.E. Trudeau

PREMJERO TRUDEAU PAŽADAI

Šiuo metu vykstančioje Otawoje Liberalų Partijos konvencijoje Premjeras Trudeau pažadėjo parodyti daugiau iniciatyvos į kelias pagrindines sritis: į socialinį aprūpinimą, individualinę gerovę, gritinį išvystymą, miestų atnaujinimą ir transporto pagerinimą. Taip pat savo kalboje, kuri buvo pasakyta keliems tūkstančiams susirinkusiųjų partijos delegatų, Premjeras Trudeau kalbėjo nepasitenkindamas konservatorių partijos lyderiu Robert Stanfield. Vadindamas jį valdžios ištroškusiu. Esą jis galvoja, kad jo partijos vienybė gali išgelbėti tik rinkimai. Trudeau nepagalvėjo karčių žodžių ir NDP partijai, kuri, jo žodžiais tariant, Liberalų partijos nerėmimo atveju, rinkimuose turės sunkiau nei bet kada kovoti dėl savo teisių.

POMPIDOU PEKINGE

Prancūzijos Prezidentas Pompidou vizitavo Pekingą, kur turėjo ilgą pasikalbėjimą su Raudonosios Kinijos diktatoriumi

mi Mao. Žurnalistų nuomone, Mao savo pasikalbėjimui su Prancūzijos vyriausybės galva, paskyrė daugiau laiko negu Niksonui arba H. Kissingeriui. Jų susitikimas buvo suorganizuotas ne tik dėl aptarimo įvairių pasaulio problemų. Jų metu jie pasikeitė ir dovanomis, ko pasėkoje komunistas Mao praturtėjo kapitalisto Pompidou atvežtomis materialinėmis vertybėmis kaip pav. prancūziškais kilimais, o tuo tarpu pats Pompidou turėjo pasitenkinti Mao dovanotom jo paties ranka rašytom poemom. Pagal gyvenimo standartą ir dovanų vertę...

TERORAS LĖKTUVE

Kuwait: Penki ginkluoti arabų partizanai, laikantieji lėktuve įkaltais keturis diplomatus iš Saudi ambasados Paryžiuje, sutiko su mašinomis išvykti į Syrią. Kuwait vyriausybė panelgė pasirodžiusius gandus, kad ji pristatins ginkluotiems partizanams maistą ir įvairius jų reikalingumus, taip pat panelgta anksčiau pasirodžiusi žinia apie vieno iš įkaltų nužudymą.

IEŠKO DINGUSIO HELIKOPTERIO

Jau kelios dienos kaip yra ieškomas dingęs helikopteriš, kuriuo skrido daktaras su žmona, niursė ir helikopterio pilotas. Skridusieji norėjo pasiekti miestuką La Tabatiere, 640 mylių nuo Quebec City.

ČILĖJE NERAMU

Buvęs Čilės prezidentas Salvador Allende, priverstas atsisakyti prezidentinės kėdės — nuslūždė, Argentinos radio žiniomis, valdžią į savo rankas perėmė Čilės kariuomenė, vadovaujama Augusto Pinochet. Allende buvo gavęs ultimatumą atsisakyti laike 24 valandų.

Salvador Allende buvo išrinktas prezidentu prieš tris metus. Naujas Prezidentas, vadovaudamas šaliai marksistinėmis pagrindais, privėdė ją prie streikų, ekonominės krizės ir plačiųjų masių nepasitenkinimo.

Allende anksčiau buvęs psichiatras, tačiau pasukęs savo gyvenimą politine linkme, neparodė pilno sugebėjimo vadovauti savo kraštui. Atrodo visai be reikalo sukeitė savo profesijas!

Salvador Allende

LAIKRAŠČIO TĖSTINUMAS...

Kai prieš tris mėnesius stipriau pasisakėme laikraščio tęstinumu. Tai neabejojome, kad ne vienam skaitytojui, (o juo labiau tik nuo kitų nusiklaususiam) atrodė, kad laikraštis išgyvena visą krizę. — Juk laikraštis netekęs buvo ir to redaktoriaus, kuris buvo prieš metus irgi tik bėlos reikale atsiradęs. O ką jau bekalbėti apie materialinę laikraščio padėtį, — juk ja skundžiasi, be šimties, visi lietuviškieji laikraščiai. Visą sakėme tiesiai, gal ir nelietuvišku apročiu, nes lietuviai nėgsta sakyti ir nepasakyti. Jiems yra mieliau pasididžiuojant pasikelti, gal todėl ir ši mūsų nesimistinė pasisakymą, daugelis ir be blogos valios, perdėta suprato. Daugelis ižiūrėjo net kaip asutinę aklumą prieš laikraščio "užsidarymą". Daugelis rūpinosi ne tik individualia parama ar renumeratos apsimokėjimu, bet, net organizavosi laikraščio išleidimo erėmimui, kai toje vietoje net keli lietuviški laikraščiai išleidžiami.

NL laikraščio redakčiai ir leidėjams tokį faktą malonu konstatuoti, nes ai yra laikraščio nueito kelio įrodymas. Virš trisdešimtmetis neliko be žynės, NL-va jaugo į generaciją ir be jos nebūtų ilnas ne tik kanadiškas, bet ir JAV-bių lietuviškas gyvenimas.

NL redakcija ir leidė-

jai neapgalvestauja minėto "aliarmo" atveju, nes pasėkmės ir patys skaitytojai pastebi, daugelis prie progos pasisako, kad laikraštis grįžta į pirmąsias padėtį turinio ir bendradarbių atveju. Džiaugiasi sugrįžusių bendradarbių straipsniais, kurių vis daugyn pasirodo. — Tai nuoširdumas žmonių, kurie nevedami koklių išskalčavimų, paaukvoja savo polsį visų bendram reikalui. NL tikisi ir laukia daugiau šių geradarių, kad galėtų patenkinti jus mieli skaitytojai.

Malonu kalbėti teigiamai prasme, bet esame priversti pasisakyti kas dar glėbia laikraščio egzistenciją. Šiuo kartu nekalbėsime apie koklių naujų skaitytojų sukėlimą, kurių slekia kiekvienas laikraštis, o tik apeliuojame į senus prenumeratorius. Suprantame, kad kai kurie pasinaudami suprastos laikraščio kriziškos padėties, užvilikimo ir vis vilkina prenumeratos apsimokėjimą. Būkite malonūs nedelsiti. Mums jūs esate juo brangesni, kurie juo ilgiau esate prenumeratos mokesčiu atsilikę. Reikalingas ir iš jūsų nuoširdus ryžtas. Nenusiskriausite ir tie, kurie net po keleto metų esate atsilikę. Jums laikraštis buvo slunčtinėtas ir jūs priešingos valios nepareiškėte. Apsimokėję skolą būsite lygiai mieli, kaip ir

IV-SIS PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SEIMAS

(Paveiksle simpoziumas)

reguliariai prenumeratoras susimokantieji. Lauksime, padarykite ir jūs nuoširdų laikraščio susipratimą.

Tenka apgalvestauti, kai jau ne vienas toks skolininkas, atsisakdamas su šiuo pasauliu paliko ir skolą ir turtus. Laikraštis dar ir tokiu atveju pasitarnauja, užleisdamas savo puslapiuose daugiau ar mažiau vietos. Tai yra nemalonūs reiškinys, bet jis yra savas, — mūsų lietuviško gyvenimo reiškinys.

Pr. Paukštaitis

1973 m. rugpjūčio 31 — rugsėjo 3 d., Washingtone buvo susirinkęs ketvirtasis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimas. Susirinkusius atstovus ir svečius pasveikino Seimui ruošti komiteto pirmininkas, dr. Jonas Genys. Jis pakvietė PLB pirmininką Stasį Barzduką, kuris savo trumpu žodžiu pradėjo Seimą. Pirmininkavo dr. Adolfas Damušis ir pakaltomis visų kraštų bendruomenių pirmininkai.

Į Pasaulio Lietuvių Bendruomenę išrinkti šie asmenys: J. Kavaliūnas, B. Nainys, R. Kasparas, J. Šlajus, K. Dočkus, S. Džiugas, kun. J. Borevičius. Į Garbės teismą — E. Sudikas, A. Rinkūnas, A. Kuolas, B. Sakalas, kun.

A. Žilinskas. Į Revizijos Komisiją — dr. K. Ambrazaitis, T. Blinstrubas, V. Kamantas, V. Kleiza, dr. E. Lenkauskas.

Stasį Barzduką Seimas išrinko PLB Garbės Pirmininku.

Inž. Bronius Nainys, kuris per pirmąjį išrinktos valdybės posėdį buvo išrinktas PLB pirmininku.

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laišškai, atgarsiai

Gerb. Redakcija,
Teko skaityti "NL" Nr. 26 (2051) — 1973, VI. 20. Kadangi atrodo, jog laikraštis tapo vėl skaitytinas, slunčiu \$10.00 prenumeratorai ir prašau slunčtinėti "NL".

Kazys Almėnas
College Park, Md. USA

BENT KUOPA ATEITŲ...

Prieš kelis mėnesius nerelkėjo būti garšių gydytoju, kad nustačius Nepriklausomos Lietuvos laikraščio ateitį. Palaiminti tie, kurie pačiu lai-

ku pastebėjo laikraščio daroma žalą ir jį pasuko daug realesniu ir platesniu keliu. Išvadoje to, jau grįžo keli "išsivietinę" ar išvietinti bendradarbiai, laikraštis tapo daug patrauklesnis ir gyvybe žalesnis.

Reikia tikėtis, kad po gerų savo deklaracijų susilauksite ir daugiau raišančių, nes rašto D. P. prigaminio ir kiti mūsų laikraščiai. Br. Raila kartą jų net batalijoną priškalčavo. Jei pas Jus iš to batalijono bent kuo-

pa ateitų — Jūsų laikraštis galėtų užplėsti puiklį daivą. Reikėtų tik kam garšiai sukomanduoti: Išvietintieji iš mūsų laikraščio batalijono eiliniai, grandiniai, puskariniai ir karininkai — Nepriklausomai Lietuvai pagalbos marš!

P. S. Nors anksčiau N. L. beveik visad mačiau ir skaičiau, tačiau dėl jos menko lygio (turiu galvoj netolimą praeitį) nesinorėjo jos prenumeruoti. Dabar gi — mielu noru!

V. Šarka
Omaha, Nebraska

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS — NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle 690, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje — \$7.50, visur kitur — \$8.00. Rėmėjo prenumerata — \$12.00. Adreso pakeitimas 25 c. Atskiras numeris 25 c. Adm. ir laik. red. F. P. Paukštaitis. Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE 690, QUEBEC.

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonę. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra. Rankraščiai grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir leidykla neatsako.

MOKYTOJŲ IR JAUNIMO STUDIJOS

(SAVAITĖ DAINAVOJE)
TĘSINYS...

Kai studijų savaitė įpusėjo, darbas vyko sklandžiai. Jaunimas stropiai lankė lietuvių kl. pamokas, noriai mokėsi tautinių šokių ir punktualiai rinkosi prie planino apie muziką ir chorvedį Stasį Sližį, kuris turi tą talentingą ypatybę, kad jaunimas per vieną pamoką išmoksta bent vieną naują dainą. Nors jaunimas į studijas suvažiuoja iš įvairių vietovių ir jų tarpe būna ir tokių, kurie pirmą kartą atsilanko Dainavoje, bet energingas chorvedis moka juos suburti ir įtikinti, kad lietuviška daina gali visus sujungti. Jaunimas todėl su užsidegimu dirba ir puikiai dainuoja, nes čia ta mieloji išelvijos - Dainava, atitinkanti lietuvių būdai ir nuotakai.

Mokytojai taip pat atidžiai klausėsi ir diskutavo aktualias pasikaitas. Tektų bent trumpai sustoti prie poros jaunų pasikaitininkų minčių. Jos iš savo asmeninės patirties patiekė įdomių detalių, kaip lit. mokyklose dirbama su pačiais mažais mokinukais.

Amanda Muliolienė, iš Cleveland'o bandė apibūdinti savo metodą, kaip mažuosius mokyti skaityti ir jų žodyną turtinti. Ilustracijai ji pravedė su studijų dalyvių vaikais parodomąją pamoką. Jos metodas turi du būdingesnius bruožus:

1) Vaikas turi norėti

išmokti skaityti ir

2) Vaikai nori gretai išmokti skaityti tik jam įdomius skaitinius.

A. Muliolienė savo metodu išvystyti panaudojo daug anglišką pedagoginės literatūros.

Krist. Donelaičio lit. mokyklos, Chicagoje, mokytoja Ramutė Plioplytė klausytojams parodė tikrai daug vaizdingumo priemonių, per kurias ji mokė mažuosius skaityti ir rašyti. Būdinga, kad daugumą vaizdingumo priemonių ji yra pati pasidariusi bei padauginusi.

Aptarus jaunųjų mokytojų pasisakymus, verta iškelti ir senųjų, su ilga praktika, pedagogų samprotavimus. Pedagogas Petras Maldeikis, "Švietimo Gairių" redaktorius, kalbėjo apie "Auklėjimą, patekusį į kryžkelę".

Europa vis dar tebesilaiko tradicinio, nors ir pareformuoto, auklėjimo, kur vyrauja prancūzų ir vokiečių sistemos. Tačiau Amerikoje nesilaikoma jokių tvirtų sistemų. Metodai ir pagrindiniai principai čia nuolat kinta, ieškoma pažangesnių, dinamiškesnių bei naujų kelių. Iš Europos atvykusiam auklėtojai susidaro įspūdis, kad amerikiečių modernusis auklėjimas būtų išėjęs iš teisingos krypties. Todėl europietis auklėtojas lyg lieka atsiduręs kryžkelėje. Tokioje kryžkelėje jautėsi esą ir lietuviai mokytojai.

Europiečių pedagogiko-

je žmogaus auklėjimo principas - dvasinis, mokslo dalykai parenkami, medžiaga išplanuojama taip, kad mokinyse progresuotų ir išsilavintų vispusiškai. Amerikiečių auklėjimas daugiau materialinis, mokslo dalykų parinkimai kaip ir pripuolamas, nederinamas. Greta daugelio pagrindinių dalykų, mokinyse gali pasirinkti jam patinkančius dalykus, kurių jau į jokią sistemą suvesti neįmanoma. Kai kuriose mokyklose mokama net iki 300 dalykų, kurių daugumoje negalima net pavadinti mokslais. Europos auklėjimas stengiasi jaunam žmogui perduoti kultūrinę - dvasinę vertybę, o amerikiečiai lyg norėtų tai palaikyti priemonėmis maloniai laisvalaikio praleidimui.

Amerikiečiams atrodo svarbu yra sudaryti sąlygas pačiam mokiniui augti be sistematingo žinių perdavimo. Mokslo žinios, girdi, sparčiai auga, tikslų mokslų kiekis padvigubėja kas dešimtį metų. Todėl visų jų net su geriausiu atmintimi išmokti neįmanoma. Auklėjimas turi gaminti ne išauklėtus, o galinčius auklėtis žmones, kurie patys galėtų mokyti ir prisitaikyti prie vis besikeičiančių sąlygų ir aplinkos. Mokyklai gal nereikėtų duoti daugybės žinių, kurių gyvenime gal ir nereikės iš viso panaudoti. Mokykla turėtų patiekti priemonių bet kuriam atvejui reika-

lingoms žinioms pasisavinti, kurti naujus dalykus, o ne kartoti tai, ką ankstesnės kartos yra sukūrusios.

Vis progresuojanti technologija turi didelės įtakos mokymui - auklėjimui. Ji net keičianti žmonių gyvenimą ir net mąstymą. Esame visur apsupti mašinų ir kitokių techniškių įrengimų. Paga-minamos ir net mokomosios mašinos, kurios labai palengvina mokytojo darbą, o kai kur net jį pavaduoja. Bet toks mokymas, kur žmogų pakelčia mašina, į auklėjimą iveda nužmoginimą. Su viena šališku technologijos išvyravimu išauga moralinė tuštuma, kurią jaunas žmogus bando užpildyti menkaverčiais dalykais.

Amerikoje vyrauja ne pilnutinis, o fragmentinis išsilavinimas. Todėl mokyklų pobūdis yra patekęs į krizę. Kai kur net ima abejoti mokyklos reikšme. Girdi, sudėtingas ir modernus gyvenimas gali duoti žinių jaunam žmogui ir ne mokykloje. Todėl gal formalų mokymą stengiamasi vis lengvinti ir tuo keltu galima nueiti iki žaidimų ar pramogavimo, o ne rimto mokymo. Taigi esame, mūsų supratimu, kryžkelėje, nežinodami, kur pasukti, kaip patekti į teisingą kelią.

Kitas senesnės kartos atstovas žinomas pedagogas Stasys Rudys aptarė, kas lit. mokyklose yra sena ir nauja.

Atrodo, kad daugumas lit. mokyklų tebesilaiko

tradicinės skyrių ar klasių sistemos. Pedagogijos istorija rodo, kad visgi mokymo sistemos nėra perdėm pastovios. Dabar JAV - bėge ir Kanadoje daug kalbama apie bene naujausią sąjūdį - beskyrę sistemą.

Lietuvių mokytojų tarpe apie beskyrę sistemą išsamiai yra pasisakę pedagogai Antanas Rinkūnas, Petras Balčiūnas, Petras Maldeikis. Pastarasis, išnagrinėjęs net visą dabar turimą medžiagą ir lektūrą, visgi neparodė didelio entuziazmo. Ir JAV Švietimo Taryba taip pat ilgai ir nuodugniai svarstiusi šį klausimą, bet pripažino, kad beskyrė sistema gal daugiau tinkanti Amerikos ir Kanados normalioms mokykloms. Mažiau tėra galimybių jų įvesti lit. mokyklose. Pagal St. Rudį paplatinę mokyklose, kur lituanistiniais dalykais dėstomi kasdien, šios sistemos įvedimas visai neįmanomas, o šeštadieninėse mokyklose trūkstą bent minimalių sąlygų ir priemonių.

1972 m. pabaigoje per JAV Bendruomenės Tarybos IV-tą sesiją pedagogas Pranas Karalius iš Clevelando patiekė projektą, kur vietoje skyrių ir klasių siūloma įvesti daug mažesnių mokinių grupių skaičių. Bet šis projektas, anot St. Rudžio, panašus į beskyrę sistemą. Torontiškiečiai priešakyje yra išleidę uždavinines pamokų korteles, kurios taip pat atrodo lyg būtų beskyrės sistemos pratęsimas. Kortelės gal geriau tiktų lit. kursams. Būdinga, kad visi beskyrės sistemos šalininkai ar papildytojai mažiau vertina vadovėlius ir turimus pratimų sąsiuvinius. Tačiau vadovėliai ir prat. sąsiuviniai buvo ir tebėra pagrindinės mokymo ir mokymosi priemonės mūsų sąlygomis.

Per diskusijas išryškėjo vieninga nuomonė, kad beskyrėj sistemoj mokiniai daugiau koncentruojasi į darbą raštu, o nukenčia jų žodinis pasireiškimas - kalbėjimas ir akcentas. (b.d.)

Studijų savaitės jaunimo dalis per dainavimo repeticijas. Prie piano chorvedys muz. St. Sližys. Nuotr. K. Sragausko

-IS "ELTOS" BIULETENIO INFORMACIJŲ

Šių metų liepos pradžioje Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijos, įvykusios Ielsinkyje, pirmas aktas, kuriame dalyvavo ir VLIK'o delegacija bei latviai ir estai, pasibaigė.

Lietuvių organizacijos ir pavieniai asmenys rašė savo kraštų vyriausybėms raštus, memorandumus - tiek Lietuvos šilaisvinimo klausimu, tiek ir dėl delegacijų narių areštų. Tie visi dokumentai ir raštai turi svarbios istorinės reikšmės. Vlikas norėtų savo rylose turėti visų tokių raštų ar dokumentų - kokia kalba ir kam jie buvo ir dar bus rašyti - nuo rašus. Vlikui svarbu turėti ir svetimos spaudos konferencijos aprašymai, kur yra minimas Pabaltijo valstybių klausimas ar pabaltiečių delegacijos Ielsinkyje buvimas, ne be ko ir visais kitais klausimais, jei rašoma apie Lietuvą. Todėl, kas tik turite tuos klausimus liečiančios medžiagos, malonėkite atsiųsti šiuo adresu:

VLIKAS,
29 West 57th Street,
New York, NY, 10019.

● Rugšėjo 4 d. savo posėdyje Vliko Valdyba pasiūlymavo apie Vliko Seimą, kuris įvyks Toronte gruodžio 2-3 d.d.

● Lietuvių kilmės amerikietis J.P. Smith, mokąs lietuviškai, lankėsi Lietuvoje. Grįžęs iš savo kelionės, "Chesterfield Savings and Loan Assn" biuletenio liepos laidoje aprašė savo išspūdžius. Aprašymas pavadintas "Vargšai lietuviai: 1973 metų stiliaus vergovė".

Vos atvykęs į Vilnių, turėjęs atiduoti savo pasą, o be pasą komunistų valdomuose kraštuose žmogus pasijuntąs kaip paukštis be sparnų. Jam vienam neleidžiama keliauti nei traukiniu, nei lėktuvu, nei autobusu. Lietuva prieš 1944 m. sovietų invaziją ekonomiškai, kultūriniai buvusi labai aukštai pakilusi. Dabar gi, kiekvienas vyras, moteris

ar vaikas dirba ir tarnauja tik valdžiai. Pinigų problemos gal ir nebūtų, tik visa blogybė esanti ta, kad krautuvės lentynos esančios tuščios ir net kasdieninės reikmės prekių negalima gauti.

Nepaprastai gražios architektūros Vilniaus bažnyčios uždarytos. Beja, tik šv. Kazimiero bažnyčia, kurioje dabar yra atelzmo muziejus, esanti neblogam stovyje. Kai lankytojas pradėjęs iš oro ar iš vidaus fotografuoti vieną dar atdarą bažnyčią, žmonės išsigan-dę nusigreždavo ar uždengdavo veidus rankomis ar rankinukais. Mat, jie palaikę jį valdžios agentu ir nenorėję būti nuotraukose atpažinti, kad nenustotų darbo.

P. Smith apsilankęs ir vienoje šeimose, gyvenančioje dviejų kambarių bute. Jam rankos gestais buvę duota suprasti nekalbėti apie politiką. Tik kai išėjo iš buto ir buvo du bloku palydėtas, jam buvę paašškinta, kad niekas nežinąs pas ką bute įrengti mikrofona.

Baigdamas savo kelionės patyrimų aprašymą, p. Smith sako: "Nieka-d nepamiršiu lietuvių tautos, kuri ne dėl savo kaltės, vien tik dėl to, kad esanti neskaitytinga, yra pasmerkta gyventi žiaurioje sovietų vergovėje ir priespaudoje."

● Mechanizavus žemės ūkio darbus, okup. Lietuvoje labai sumažėjo arklių skaičius.

Š.m. rugpiūčio 15 d. "Valstiečių Laikraštis

VLIK'o delegacijos pirmininkas dr. J. K. Valiūnas sutinkamas iš Helsinkio konferencijos. Iš kairės: Tėv. Mikalauskas, Šileikiene, A. Simutis, V. Žukauskas, V. Radzivanas, J. K. Valiūnas, J. Valiūnas, J. Audėnas, A. Vakselis, E. Verbyla ir B. Radzivanienė.

Nuotrauka L. Tamošaičio

rašo, kad dabar Lietuvoje esą keturi žirgynai: 1945 metais buvęs išteigtas "Nemuno" žirgynas netoli Šilutės, 1949 m. - Vilniaus žirgynas Riešėje, Sudavijos ir Žagarės žirgynai.

Nemuno žirgyne esą auginami trakėnų veislės arkliai. Lietuvos senieji arkliai, o taip pat nedidelė grupė grynakraujų jojamųjų arklių. Vilniaus žirgyne auginami ir tobulinami žemaičių veislės arkliai, jie esą sustambinami ir iškeliami iki 1,42 cm. Sudavijos žirgyne veislami Lietuvos sunkieji - "visasąjunginių varžybų rekordiniai ir prizininkai", auginami ir grynakraujai jojamieji. Žagarės žirgyne auginami Hanoverio veislės ir sunkieji Lietuvos arkliai.

Laisvoje ir nepriklausomoje Lietuvoje buvo du žirgynai. Žemaičių

veislės arklių žirgynas buvo Plungėje išteigtas 1922 m. Paskui perkeltas į Gruzdžius, o kavalerijos arklių žirgynas buvo išteigtas 1935 m. Kėdainių dvare.

● Rugpiūčio 15 d. "Komjaunimo Tiesa" rašo, kad Nidoje pastatyti ir įrengti du posilio namai - sanatorijos. Vienas jų pavadintas DOBILO, o kitas RŪTOS vardu.

VISUOMENĖS ŽINIAI

Šią vasarą, per moksleivių atkū sąjungos suvažiavimą Dainavos stovykloje, buvo išrinkta nauja MAS centro valdyba. Ją sudaro sekantys asmenys: pirm. - Kęstutis Šeštokas, McMaster Univ. psichologijos studentas, vice-pirm. - Ramūnas Underys, pradžios mok. mokytojas, baigęs Istorijos mokslus bakulauru, Illinois universitete, mokr. - Renata Slapšytė, gamtos mokslų studentė McMaster universitete, išdininkas - Marijus Gudinskas, prancūzų kalbos studentas, su užsieniu reikalais - Kristina Gedrimaitė, kūno kultūros ir sociologijos studentė, jaunučių komisijos pirm. - Viktoras Nakas, politinių mokslų studentas, sąjungos dvaglos vadu sutiko būti Kun. Simas Razmus iš Illinois, pata-rėjos - Gabija Juozapavi-

čiūtė, ruošianti magistrą sociologijos moksle, Laima Gustainytė, biologijos studentė.

Valdyba yra paruošusi ir išleidusi veiklos pasiūlymus Moksleiviams ir Jaunučiams, ir šiuo metu jie yra sunčiami kuopų valdyboms bei globėjams. Prašoma kad visos kuopos iki rugsėjo mėn. galo atsiųstų kuopų sąrašus ir valdybų adresus, kad galėtume pasiekti visus ko greičiau. Visais reikalais galima kreiptis sekančiu adresu:

MAS CV
c/o Kęstutis Šeštokas
286 East 17th Street,
Hamilton, Ont.
L9A 4M7.

ŽINIAI

Svarbus pranešimas visiems jaunučių ir jaunų Ateitininkų globėjams.

M.A.S. Jaunučių Komisija, kuri rūpinsis visais jaunučiais ir jaunais ateitininkais turi daug informacijos, kurią norime pateikti jaun. globėjams. Tačiau, mūsų globėjų sąrašai yra ne tik nepilni, bet ir pasenę. Todėl mes prašome, kad kiekvienas jaunučių ir jaunų globėjas šlandien išsiųstų savo vardą, pavardę ir adresą

Jaunučių Komisijai,
c/o Viktoras Nakas,
1668 Bowers Ave.,
Birmingham, Mi.
48008.

M.A.S. Jaun. Komisijos vedėjas, Viktoras Nakas

Detroito lietuviai laikraštinkai, susitikę Dainavoje, aptarė žurnalisto skyriaus rengiamą išvyką liepos 8 d. 1 val. p.p. p. Vasilių sodyje prie Dainavos. Norintieji išvykoje dalyvauti registruojasi pas LŽS Detroito skyriaus pirm. Vladą Selenį, tel. 293-4611. Nuotraukoje iš kairės: Vladas Selenis, Antanas Grinius, Alfonsas Nakas ir Petras Januška.

Jeigu jūs noretumėt, kad mūsų kraštas taptų jūsų kraštu, mes padėsime jums, palikdami Kanados Imigracijos Centrus atdarus vakarais ir Šeštadieniais, o 1973m. spalio 15d. iki – vidurnakčio.

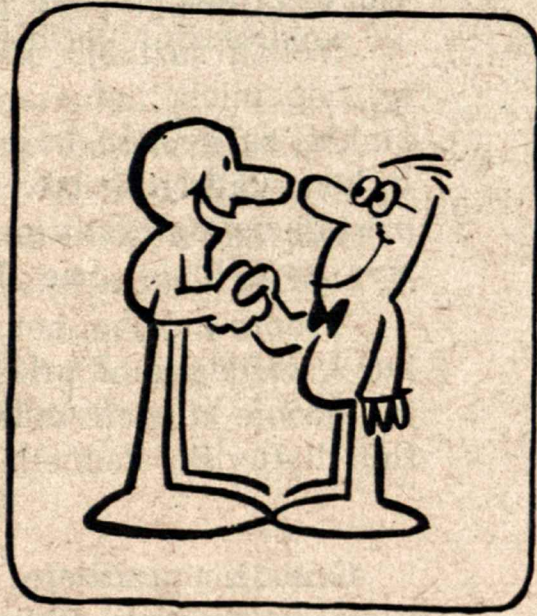

Daleiskim, kad jūs esate atvykę į šį kraštą prieš 1972 m. lapkričio 30 d. ir čia pasilikę kaip svečias ar kaip nelegalus asmuo.

Per šešiasdešimt malonės išimtį teikiančių dienų, kurios pasibaigia spalio 15 vidurnaktį, jūs galite prašyti leidimo nuolatiniame apsigyvenime Kanadoje pagal labai sušvelnintas taisykles.

Jeigu esate sėkmingai įsikūrę Kanadoje, jums greičiausiai bus suteiktos pilnos imigranto teisės.

Jei kreipsitės iki spalio 15 d. vidurnakčio, nebūsite baudžiamas už nelegalų atvykimą ar pasilikimą Kanadoje. O jeigu jūsų prašymas būtų atmestas, jums bus leista vėl kreiptis

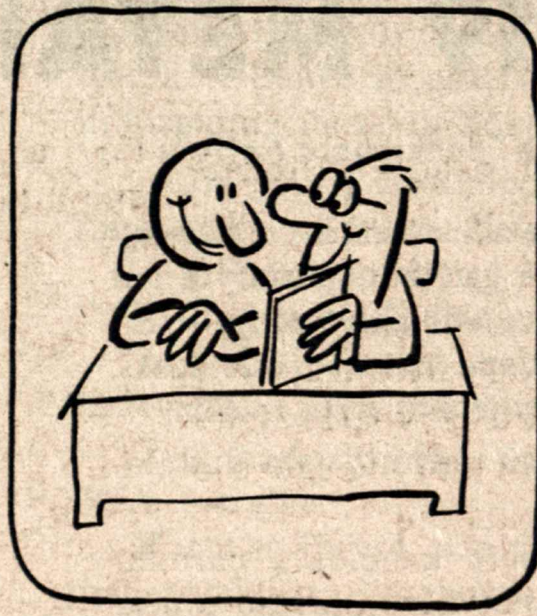
į nepriklausomą apeliacijos tarybą.

Po spalio 15 d. vidurnakčio jums negalės būti suteiktos imigranto teisės, kol esate Kanadoje, ir nebus leidžiama deportacijos apeliacija.

Iki to laiko mes norime jums padėti.

Kanados Imigracijos Centrai prašymams priimti bus atdaryti: šiokiadieniais – nuo 8 val. ryto iki 8 val. vak., šeštadieniais – nuo 9 val. ryto iki 5 val. p.p. O spalio 15 d., pirmadienį, jie dirbs iki vidurnakčio, galutinės datos paskutinės minutės.

Galite ateiti bet kuriuo laiku ir pasiimti pilnas detales atskleidžiančios literatūros. Niekas jums nestatys jokių klausimų.

Mes norime, kad mūsų kraštas taptų jūsų kraštu.

Platesnių informacijų teiraukitės telefonu, laišku ar apsilankydami artimiausiame Kanados Imigracijos Centre. Jeigu jo nebūtų arti jūsų gyvenvietės, kreipkitės į artimiausią Kanados Darbo Jėgos Centrą / Kanados imigracijos pareigūnų paslaugos – nemokamos /.

Kanados Imigracijos Centrai yra atdaryti ir prašymus priima: šiokiadieniais – nuo 8 v.r. iki 8 val. v., šeštadieniais – nuo 9 v.r. iki 5 v.p.p. spalio 15 d., pirmadienį – nuo 8 v.r. iki vidurnakčio.

**Manpower
and Immigration**
Robert Andras, Minister

**Main-d'œuvre
et Immigration**
Robert Andras, ministre

LIETUVOS PILYS

Lietuvių pilių stiprumą ne kartą pažymėjo kryžiuočių kronikos. XIV a. vidurio Bizantijos šaltiniai mini, jog Algirdo valstybėje buvo gerai sustiprinta pilimis. Algirdo pėdimo pilis statė Karijotaičiai iš totorių timtoje Podolėje. Algirdas pastatė mūrinę Vitebsko Aukštutinę pilį, kiek vėliau kuni-aiškiai Liubartas, Vytautas ir Švitrigaila pastatė mūrinę Lucko pilį Volynėje. Tvirtos Vilniaus Aukštutinė ir Žemutinė pilys atrėmė visus Ordino puolimus. Taigi žymiausias Lietuvos pilys visiškai atitiko to meto technikos reikalavimus ir suvaidino didelį vaidmenį, ginant mūsų kraštą.

XV—XVII a. pilys buvo toliau pertvarkomos ir stiprinamos. XVI a. šiauriniame pasienyje, aštrėjant Livonijos konfliktui, statomos naujos, stiprinamos senosios Platielių, Jpytės, Drūkšių ir kt. pilys. Dauguma jų apėistos XVII a. viduryje Švedų karų metu.

Krašto sostinės Vilniaus ir kai kurios kitos pilys buvo ne tik karinio, ekonominio, bet ir kultūrinio gyvenimo židiniai. XVI a. statytuose renesansiniuose Vilniaus Žemutinės pilies rūmuose buvo sukaupti turtingi meno ir literatūros rinkiniai, biblioteka, kurios knygos davė radžią universiteto bibliotekai. XVII a. čia buvo teatras.

Toliau vystantis artilerijai, prie senųjų bokštų pristatomi nauji gynybiniai įrenginiai — skliautuoti, puslankiu einantys mūro tatiniai apsauginiame griovyje puolantiems priešininkams išilgai griovio apšaudyti. Pirmas žinomas toks statinys pastatytas XVI a. ant-ojoje pusėje Kauno pilies pietinio bokšto apėdėje, o kiek vėliau kitas — Vilniuje, už miesto sienos, ties Subačiaus vartais.

Pirmoji Lietuvoje naujo pavyzdžio italų

TRAKŲ PILIES VAIZDAS

1659—69 m. Biržų pilis buvo perstatyta. Olandų pavyzdžiu buvo atsisakyta nuo mūro kiauto, jį užpylė žemėmis, o aplink kiemą supylė du įvairaus aukščio pylimus. Tiltą apsaugai išorinėje apsauginio griovio pusėje įrengė priešpilį (redutą). Biržų pilies kieme stovėjo puošnūs rūmai, šonuose — karei-

tipo pilis, kuri geriau tiko gintis nuo artilerijos ugnies, iškilo Biržuose 1575—89 m. Joje vietoj mūro sienų ir bokštų keturkampio kiemo pakraščiais supilti pylimai, kampuose sukasti bastionai. Pylimų ir bastionų išoriniai šlaitai buvo padengti 2,5—3 m storio, 10—12 m aukščio mūro kiautu. Biržų pilis tuo metu buvo stipriausia Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje. Ji pradėjo naują šiaurės-rytų Europos pilių bei miestų įtvirtinimo raidos etapą, trukusį iki XIX a.

vinės, ūkio, šaudmenų sandėliai, arklidės ir kt. Pilis buvo didikų Radvilų rezidencija, karinė tvirtovė, gynusi Lietuvą nuo švedų.

XVI—XVII a. smulkesni feodalai įtvirtintas sodybas-pilaites statė iš medžio, o ypač turtingi feodalai, pirkliai, didikai — mūrines rezidencines pilies. Tokios yra renesansinės XVI a. pabaigos Raudonės, 1604—10 m. statytos Panemunės (Vytėnų) pilys bei Galšios (Alšėnų) pilis. Jas sudarė staciakampio kiemo kraštinėse pastatyti 3—4 gyvenamieji ir ūkiniai korpusai, sustiprinti kampiniais bokštais, iš kurių buvo galima gintis lengvais parako ginklais. Tokias pilies juosė tvirtinimai. Prienuose XVII a. pastatyta prancūzų pavyzdžio piliis, kurią švedai sugriovė XVIII a. pradžioje. Vieno korpuso dvaro rūmai-pilis XVII a. buvo pastatyti Raudondvaryje.

VILNIUJE 1919 METAIS

(Ištrauka iš J. Gliudės romano "Sunkiausiu Keliu")

Tai, atrodo, buvo svarbiausias veiksnys neteikti pirmumo teorijai, kad valstybė gali būti pastatyta ant užsienio paskolų. Didžiulio pavojaus akivaizdoje ir Šilingas elgėsi taip, kaip jam liepė lietuvių nuojautos, ne pirmojo Kabineto deklaracijoje išvystyta teorija.

Staiga Slezevičius prisiminė nelemtą jam diktatorišką titulą.

Vyko jau koalicinio kabineto kandidatų parinkimas. Skleidėsi demokratinis valstybės valdymo procesas. Teoretinis diktatoriaus titulas pradėto darbo eigoje skambėjo juokingai. Jam net buvo nuostabu, kad sutiko priimti Šilingo raštą, skiriantį jį diktatoriaus pareigoms.

Slezevičius paėmė tokį pat kietoko popieriaus puslaktį, kokiame iš ryto pasirašė pirmąjį savo įsakymą — skirti Veliką Krašto Apsaugos ministeriu. Bematant jis surašė tekstą:

„Lietuvos Valstybės Tarybos Prezidiumui

Šiuo turiu garbę pranešti Lietuvos Valstybės Tarybos Prezidiumui, kad aš nebegaliu pildyti pavestųjų man Vyriausiojo Karo Vado pareigų ir prašau paliuosuoti mane nuo tų pareigų pildymo...“

Tartum palengvėjo jo dvasioje, kada jis pasirašė tą pareiškimą. Buvo jau vidurnaktis. Valandėlę stebėjo laikrodžio rodyklę siekiant vidurnaktį. Ir kada abi rodyklės suėjo į vieną, jis parašė pareiškimą datą: „Vilnius, gruodžio mėn. 25 d. 1918 metų.“

Tai buvo pirmosios Kalėdų dienos minutės.

— Dabar viskas eina normalaus demokratinio tvarkymosi ribose, — pagalvojo. — Profesoriaus Voldemaro kabinetas pasitraukė, ir Taryba neturės trukdyti kabineto ribose sukoncentruotai koalicijai.

Su ta plačia mintimi jis pasiruošė šuoliui į lietu-

vių vienijimą mirtino pavojaus akivaizdoje.

Vėliau sužinojo, kad panaudodami religinę šventę, taip mielą lietuviams, lenkų legionieriai — vaikėzai lankėsi bažnyčiose, bernelių mišiose, pusiau uniformuoti, labai karingi, ir buvo jų daug. Visa tai atrodė grasu, prisiminus komiškai mažą Lietuvos kariuomenę ir tuziną sargybinių prie Tarybos išdinės seifo.

Fronto nebuvo, bet buvo begalybė sandūros taškų, kur knibždėjo aibė priešų. Supo kunkuliojanti teritorija, kurioje tilpo ir didžiulis Vilniaus miestas, ir mažieji lietuviški kaimeliai.

Gruodžio pradžioje Lietuvos Taryba, vengusi dar viešai pasivadinti Valstybės Tarybos vardu, išgavo lietuvių vyskupą Jurgį Matulevičių Vilniaus metropolijai. Tai buvo Tarybos prestižo viršūnė.

Gruodžio pabaigoje Lietuvos Taryba įbrido į chaosą ir iš to chaoso išeiti paskyrė diktatorių, Vyriausiąjį karo vadą — advokatą Mykolą Slezevičių.

Ta įvykių lygiagretė neatrodė atsitiktinai sudurta, bet viena linija, viena pastanga ir vienas siekis — at-rasti centrą chaoso. Tą dieną, kada dar mirazinę Lietuvos valstybę kelias valandas valdė mirazinis diktatorius, jau buvo pradėti tarpgrupiniai pasitarimai dėl kandidatų į antrąjį Ministerių Kabineta.

15

Valstybės Tarybos raštinėje dirbo jaunutė Birutė Grigaitytė.

Tarybos Pirmininko kabinete sėdėjo kunigas Staugaitis, kunigas Mironas, kunigas Petrulis ir Donatas Malinauskas.

Nuo lango nutrūkęs, kunigas Staugaitis skubiai atsisuko į Birutę.

— Ar pažįsti Slezevičių? — staigiai paklausė merginos.

Slezevičius padavė Stašinskui Tarybos raštą, kuriuo jį skyrė diktatoriauti.

Bėgo amžiai, keitėsi politinės aplinkybės, technika, kariavimo būdas. Netekusios reikšmės pilys buvo apleidžiamos, nebeatstatomos, o kartais liko nebaigtos statyti (pvz., Liškiavoje). Karo su Kryžiuočių ordino epochos bei kitų pilių vietoje liko piliakalniai. XVI—XVII a. buvo palaipsniui apleistos Kauno, Trakų ir Vilniaus pilys. Jos dar buvo remontuojamos, o jų bokštai pritaikomi gyvenamosioms patalpoms, archyvais ir pan. Po 1704 m. sugriovimo nebuvo atstatyta Biržų pilis. Rezidencinės pilys pasukutinį kartą suklestėjo XVIII a. pabaigoje — XIX a. pirmojoje pusėje. Tada, pavyzdžiui, buvo pastatyta Tauragės pilis. Tuo metu senųjų pilių sienas ėmė ardyti, jų akmenis ir plytas vartoti statyboms. Taip visiškai žemės paviršiuje nebeliko Vilniaus Žemutinės pilies griuvėsių.

Išlikę piliakalniai, pilių mūrų liekanos yra vertingi kultūros paminklai, kurie puikiai atspindi epochų istoriją, materialinę kultūrą, techniką ir liaudies sugebėjimus. Todėl jie saugomi ir restauruojami. Tokie darbai atlikti ir toliau vykdomi Vilniaus, Kauno, Trakų ir kt. pilyse. Čia dabar įkurti muziejai. Mokymo įstaigos įrengtos Raudonės ir Raudondvario pilyse. Stiprinami žymiausių piliakalnių šlaitai.

Piliakalniams (jų respublikoje 700) reikia plačiosios visuomenės ir kraštotyrininkų paramos. Būtina visaip prižiūrėti ir globoti kiekvieną, ypač netoliese esantį kultūros paminklą. Kiekviena iškasta duobė ar koks žemės rausimas piliakalnyje arba jo papėdėje, taip pat laipiojimas staciais, griūvančiais šlaitais nesugrįžtamai naikina šiuos paminklus, jų kultūrinius sluoksnius, drasko žemėje slypinčią seniausios mūsų krašto istorijos knygą, kurią atskleis ateities archeologiniai tyrinėjimai. Tada, gal būtų, naujoje šviesoje išvysime ir piliakalniuose slypinčią didvyrišką epochą, kai, anot kronikininko Dusbargo, „nuo pilies sienų kraujas tekėjo tarsi patvėngs vanduo.“

Tad globokime, mylėkime ir lankykime šiuos vertingus kultūros paminklus.

Ivairenybės

AR JŲS ŽINOTE...

...kas išrado galvosūkius? Artūras Vynas. Pirmasis galvosūkis buvo atspausdintas 1913 metų gruodžio 21 dienos sekmdieniniame savaitraščiui JAV New York World priede. Po 11 metų pasirodė pirmoji galvosūkių knyga. Šios publikacijos dėka visame pasaulyje pasklido nauja pramogos šaka.

...jog pingvinai kadaise skraidė? Antarktidoje gyvenančių pingvinų proseneliai skraidė prieš 50 milijonų metų. Šis požiūris remiasi tuo, kad pingvino krūtinės kaulus dengiantieji raumenys yra panašūs į skraidančių paukščių raumenis; pingvino vaisius klaušinyje turi ilgą uodegos plunksną. O tai būdinga tik skraidantiems paukščiams.

...koks rečiausias pasaulyje paukštis? Ekspertų nuomone, viena iš Afrikos gervų rūšių, t.y. „šaukianti“ gervė. Dabar yra išlikę apie 40 šių paukščių.

...kada moterys pradėjo naudoti antpirščius? Jau prieš 2000 metų. Jie buvo rasti kasinėjant antikinės gyvenvietės šalia Neapolio. Komerčiniais sumetimais antpirščiai pradėti gaminti XVII-ame amžiuje Anglijoje.

...apie specialią bausmę girtuokliams? XVII a. Europoje buvo populiaru bausmė girtuokliams, išgarsėjusi „Girtuoklio apsiausto“ pavadinimu. „Apsiaustas“ — tai bedugnė statinė su skylė viršuje nusikaltėlio galvai ir skylėmis šonuose jo rankoms. Šitai aprengtą girtuoklį vedė per miestą, kad žmonės galėtų būti jo gėdos liudininkai.

DIDŽIAUSI MIESTAI

Tokijas yra didžiausias miestas pasaulyje. 1965 metais jame gyveno 8 893 000 gyventojų. Antarą vietą užima Niujorkas (7 943 000 gyventojų), trečią — Sanchajus (6 900 000).

Po to seka Londonas, Maskva, Paryžius, Bombėjus, Kairas, San Paulo, Rijo de Žaneiras, Seulas, Mechikas, Leningradas, Čian Činis, Osaka ir Kalkuta.

Tokių duomenis paskelbė neseniai Niujorko paskelbtas SNO demografinis metraštis. Iš viso žemėje dabar yra 82 miestai, turintieji daugiau kaip milijoną gyventojų. Tokių miestų Europoje yra 19, Azijoje — 39, TSRS — 8, Šiaurės Amerikoje — 7, Pietų Amerikoje — 6 ir Afrikoje — 3. Neseniai į šią grupę pateko Kasablanca Maroke ir Karpas Indijoje.

Septyniolikoje miestų gyvena daugiau kaip po 3 milijonus gyventojų.

PAVOJUS ALPĖMS

Sveicarijos Alpės šimtmečius žavėjo turistus savo grožiu.

Šiuolaikinės mechaninės susisiekimo priemonės pakeitė Alpių valzdą. Elektros laidų linijos, telefonų stulpai, skraidančiųjų aparatų dūzgimas suardė natūralų kalnų foną, išvaikė žvėris. Tik pagyvenę žmonės prisimena senąjį Sveicarijos Alpių grožį ir kalnų tylą.

Sveicarijos gamtos apsaugos sąjunga reikalauja, kad valstybė griežčiau kontroliuotų statybas kalnuose, o kai kuriose srityse visai jas uždraustų.

RASTAS KETURIŲ UPIŲ FONTANO MODELIS

Kiekvienas Romos turistai žaiviai keturių upių fontanų. Jo autorius — žymiausias baroko epochos skulptorius Bernini. Neseniai Bolonijos Dailės Akademijos drėgname rūsyje rastas įžymaus Berninio fontano modelio originalas. Bernini šį fontaną sukūrė 1648—1651 m. m. Fontanas — tai 4 didžiulės statulos, simbolizuojančios žymiausias pasaulio upes — Nilą (Afrika), Gangą (Azija), Dunoją (Europa) ir Laplatą (Amerika).

Fontano modelis yra labai sužalotas, tačiau tikimasi jį restauruoti ir ištatyti parodoje.

Fontano modelis, matyt, buvo išmestas XIX šimtmečio pradžioje, kai Dailės Akademiya kėlėsi į Boloniją.

100 DOLERIŲ UZ PAŠTO ŽENKLĄ

Netgi pašto ženkluose pasitaiko korektūros klaidų.

Neseniai Lesoto paštas išleido du tūkstančius pašto ženklų, ant kurių valstybės pavadinimas pažymėtas klaidingai — „Lseoto“. Tokį ženklą įsigyti svajoja milijonas filatelistų. Todėl už kiekvieną tokį pašto ženklą, „su broku“ jau dabar mokama po šimtą dolerių.

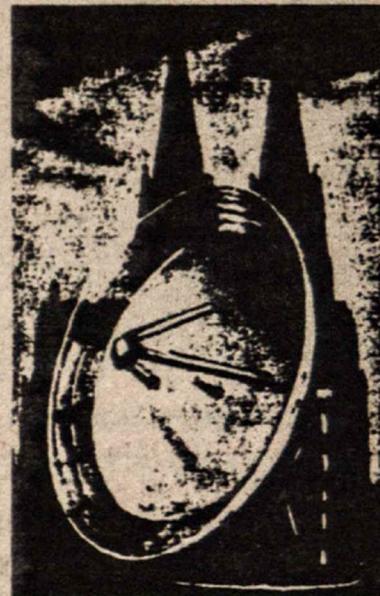
CHEMIJA PRIEŠ GANGSTERIUS

Prancūzijoje pradėta gaminti seifus iš naujos sintetinės medžiagos — vulkanito. Šios medžiagos negalima plaustyti elektros lanku, nes ji elektrai nelaidi. Vulkanito negalima ir lengvai išlydyti, nes jo lydymosi temperatūra labai aukšta. Tačiau svarbiau

šia, kad vulkanitas, įkaitintas iki lydymosi temperatūros, ima skleisti nuodingas dujas.

ASTUONI MILIJARDAI ŠVIESMEČIŲ

Elifelio kalnuose Vakarų Vokietijoje, tarp Reino ir Belgijos sienos, slėnyje prie Efelsbergo kalno, pastatytas milžiniškas radio-teleskopas. Jo galia siekia 8 mi-

lijardus šviesmečių į tolį. Fotomontaže matome teleskopo palyginimą su garsiąja Kelno katedra.

DAUGIAU, GREIČIAU, SAUGIAU

Viso pasaulio avialinijų darbo rezultatai 1945 m. buvo 8 milijardai keleivio kilometrų. 1966 m. šis rodiklis buvo 284 kartus didesnis — 2 272 milijardai keleivio kilometrų. Lėktuvų katastrofos žuvusių žmonių skaičius per šį laiką sumažėjo (procentais) 6 kartus: nuo 0,353 iki 0,064 kiekvienam milijardui keleivio kilometrų. Keleivinių lėktuvų greitis padidėjo nuo 280 iki 800 km/val.

(„Mokslas ir Gyvenimas“)

— Gal būt, kolegai naudinga pasitarti su Karo Taryba, — pasakė Stašinskas. — Ji posėdžiauja gretimame kambaryje.

— Taip, — atsakė Birutė, nesuprasdama klausimo tikslo.

— Tad išbėk tuojau Jurgio prospektą ir dairykis Katedros link. Sleževičius ką tik praėjo ta kryptimi. Atgabenk jį mums.

Kiti atsuko veidus į skubantį ištarti savo pavidimą Staugaitį. Jis lengvai, lyg pasiteisinančiai, šyptelėjo:

— Gatve žygiuoja, lyg senais, prieškariniais laikais, lengvai ir grakščiai. Vienintėlis žmogus, kuris savo energija gali išgelbėti Lietuvą...

Užsimetusi savo lengvą apsiaustą, Birutė skubomis išbėgo gatvėn. Vėjas ją smagiai pasitiko ir vėsa pūstelėjo veidui. Pasileido bėgti Katedros link. Pro judančias žmonių nugaras ji matė Sleževičių. Žengė jis vienas, ir eisenoje buvo neskubančio bonvivano prigimtis. Atrodė, jis išėjo pasivaikščioti, o bevaikščiodamas — apsvarstyti malonią apmąstymui problemą.

— Pone Sleževičiau, — suriko iš tolo, bijodama, kad jis kur nors čia nususks ir praras jį už žmonių nugarų.

Sleževičius išgirdo savo pavardę, sustojo, atsisuko ir, lengvai šypsodamasis bei nustebe, laukė atskubančios merginos.

Pribėgo uždususi Birutė.

Sulaikiusi kvėpavimą, kurį buvo pagreitinęs bėgimas, ji pasakė:

— Kunigas Staugaitis pamatė jus pro langą ir prašo užėti į Tarybą.

— Kaip tik aš ir einu į Tarybą, — šypsodamasis pasakė Sleževičius. — Pamačiau Katedros aikštės link slenkančią vokiečių vorą ir norėjau susekti, ar jie sustos aikštėj, ar trauks toliau. — Ir tuoj pat pridūrė patenkintai:

— Smagu, kada jie praeina toliau. Gal jau stotin, ir išsigabena?

Bent kvartalo atstume, jų priekyje traukė kuopa vokiečių. Kareiviai atrodė pilki, nualinti. Jų žingsniai smulkūs. Šautuvai palaidai gulėjo ant pečių. Tai nedrausmingų kareivių būrys.

— Jie eina į Gedimino kalną, — pasakė Birutė. — Tai sargybų pamaina. Taip jie praeina kasdieną.

— Į Gedimino kalną? — paklausė Sleževičius.

— Jie bokšte iškabina vėliavą.

— Neilgai jie ten kabins savo vėliavą, — pasakė Sleževičius. — Ten plevėsuos mūsų vėliava.

— O, kad taip būtų, pone Sleževičiau, — svajingai ištare mergina.

Kartu su Birute, taip pat neskubomis, pasivaikščiojimo pobūdžiu, Sleževičius grįžo Tarybon.

Dideliame kambaryje su aukštais langais į Jurgio prospektą sėdėjo trys Tarybos nariai, trys garsūs kunigai visuomenininkai ir Malinauskas. Visi jie nedalyvavo Tarybos Prezidiume.

— Pone Sleževičiau, visai laiku čia esi. Kviečiau, kad neprasilenktum kelyje, — kreipėsi į Sleževičių kunigas Staugaitis. — Tarybos Prezidiumas liepė mums sutvarkyti istorinį reikalą.

— Taip? — nustebo Sleževičius, numatydamas, kad tai bus atliepis į visuomeninių frakcijų spaudimą imtis naujo politikos kurso. Jis laukė dar kokių nors derybų, kokių nors sąlygų iš Tarybos. Laukė iš jų kandidatų pasiūlymo į koalicinį Kabineta.

Kunigas Petrulis pasakė, kaip kirviu atkirto:

— Ministerių Kabinetas atsistatydino.

Sleževičius stebėjo Petrulio veidą, tankius jo antakius, kurie, tariant frazę, kilstelėjo, sustojo kaktoj ir griuvo žemyn, tartum netekę užsikabinimo. Griuvo, atrodė, žemiau savo įprastos linijos.

— Voldemaro Kabinetas pasitraukė, — stengdamasis paaiškinti, tarė kunigas Mironas.

Bus daugiau.

Stratfordo Festivalyje

PASTABOS APIE GOGOLIO "PIRŠLYBAS"

Antrąjį kartą šią vasarą į Stratfordą važlavau rugpjūčio 25-ją. Kaip visada, matysimus veikalus suvau labai atidžiai perskaitęs. Važlavau žiūrėti Shakespear'o "Periklio" ir Gogolio "Piršlybų" angliškai jie pavadino "The Marriage Brokers"). Škaitant, nei "Periklis" buvo įdomus, nei "Piršlybos" juokingos. Ką "Periklį" žiūrėdamas išgyvenau Festivalio teatre, jau esu parašęs kitam laikraščiui. Čia noriu keletu pastabų prisiminti "Piršlybas".

Vienas iš geriausių Stratfordo režisierių, Willima Hutt, ir taip jau trumpos komedijos beveik nekopiūravo. Jis išmetė tik pirklį Starikovą. Manding, gerai ir padarė, nes Starikovą Gogolis į sceną atvedęs tik tam, kad tas pasakytų porą sakinių, nieko bendro su jaunių žodine kova už Agafijos Tichanovos ranką neturinčių, paliko jį ten klurksoti net keliolikai minučių. Taigi, Starikovo visiškai nepasigedome. Bet man nepatiko, kad Podkoliosinas visą laiką rūkė cigaretes, kai Gogolis jam liepė rūkyti pypkę. Ir vėl, man nepatiko, kad Ivan Pavlovič Jaišni-

ca čia buvo oficialiai perkrikštytas į Ivan Pavlovich Omelet.

Leonard Frey Podkoliosino rolėje buvo gero, kai šarzuotas tipas. Iš jo režizierius padarė tinginį, puskvailį senbernį, čia norintį vesti, čia baltai bijantį prarasti laisvę. Tik niekaip negalėjai išsivalzduoti, kad jis dirba atsakingą valdžios darbą, nes, kaip piršlių vėl ir vėl buvo akcentuojama, vadovauja raštinės personalui. Negi jis toks dvilypis: kai raštinėje, tai vienas dirba už du ar tris, o kai privačiam gy-

ir Podkoliosinas taip atsišremdavo į sieną, taip išsilankstydamas, koją ant kojos užkeldavo, net dešinę alkūnę ant negamos atramos užsidėdavo, kad matei jį sėdintį ir tiek.

Roberta Maxwell, Agafijos Tichonovos rolėje, buvo tikrai žavinga ir labai juokinga būtybė. Komiškai drovi, komiškai nervinga, komiškai išimylėjusi ir komiškai perpukusi nuo pradžios iki galo. Gražaus, gilaus balso, geros išvaizdos, tiklu, kandidatų į jaunių išžiūrovų tarpo ji galėjo galėję ragti kelias dešimtis...

Jack Creley vaidino Kačkarevą, Podkoliosino draugą ir piršlį. Jo buvo pilna visur ir kur tik jis

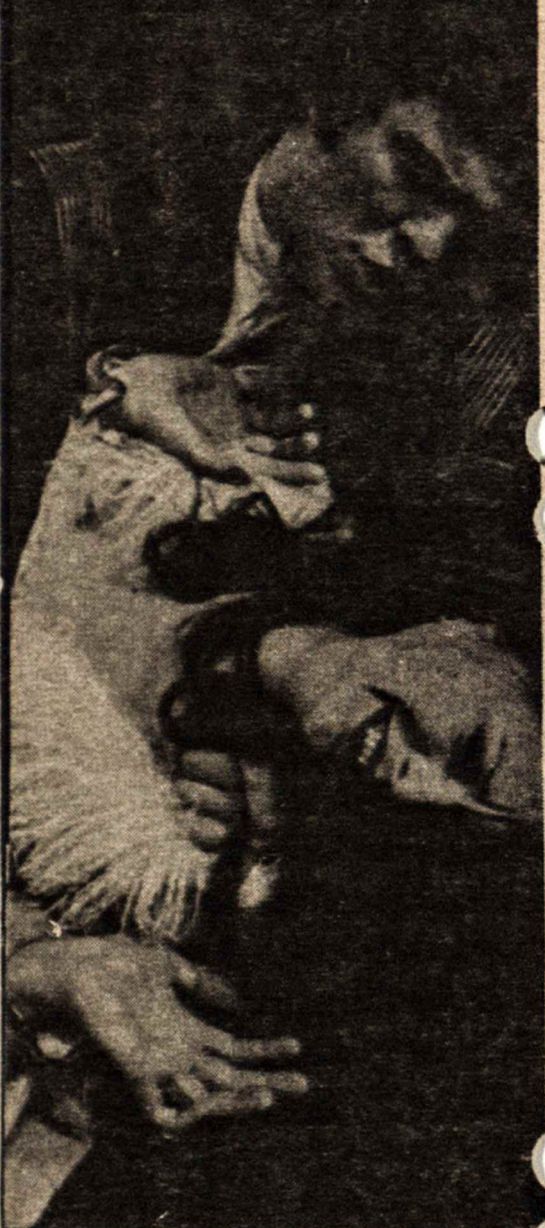
minutę, Podkoliosinui per langą iššokus, ji mūsų neįtikino, kad jai iki galo piršliaujant būtų kitaip įvykę.

Kenneth Pogue, Anuškinio rolėje, buvo labiausiai šarzuotas ir tiesiog sunku buvo sekti jo judesius, dar sunkiau klausyti jo žodžių. Storulis Jaišnicas (čia-Omelet) Ronaldo Bishop buvo labai gerai suvaidintas. Iš trijų pagalbinių, beveik statistiškų aktorių, geriausiai pasireiškė Joseph Show, atlikdamas Podkoliosino tarno Stepano rolę.

Pabaigai pasilikau vieną. Nagi, Baltazar Baltazarovič Ževatkina, jūrų karininką. Jį vaidino Eric Donkin. Vaidino taip, kad kiekvienas jo žodis, kiekvienas gestas juokino publiką paglutusiai. Bet ir pasyviai scenoje būdamas, kitų klausydamas, o gal ne klausydamas, o tik būdamas, jis buvo pats juokingiausias. Jis buvo dėmesio centre. Neperdedu: spektaklis buvo jo. Eric Donkin nusinešė spektaklį!

Nikolaj Gogol šią komediją parašė 1842 metais. Jelgu veiksmas vyksta, ir Napoleono slautėjimo metu, tai tuolaikinės rusų miesčionijos apranga nėra sunkiai atsekama. Manding, šio pastatymo dailininkas Murray Laufer ne visur čia į ją pataikė. Pirmiausia, prieš pusantro šimto metų Italijoje kažkokią karinę misiją ilgesnį laiką atlikinėjęs jūrų karininkas, čia aprenktas I Pasaulinio karo (taigi, 1915-18 metų) amerikiečių pėstininkų uniformą. Ir tai eilinio, be jokių karininko ženklų, trumpom, siaurom kelnėm ir t.t. Karikatūra karikatūrai, bet Eric Donkin būtų mokėjęs juokingu likti ir rusiškais rūbais aprenktas. Vėl, kitas, Anuškin, "a retired infantry officer", į sceną paleistas frakuotas. Rusų karininkai, rodos, visais laikais mėgo uniformas. Visada, iki mirties, ir į karstą guldami. Tai kam gi čia

stratford
FESTIVAL CANADA 1970

frakas, dryžuotos kelnės, neaiškios mados lakuoti bateliai, kai turėjo būti kariška uniforma su keliolika užtarnautų ar ne užtarnautų medalių ant krūtinės, su auksu antpečiais, su gerai nublizgintais auliniiais batais. Ai, net ir tarnas Stepan ne rusiškus aulinius batus dėvėjo, o kažkokius amerikoniškus boots. Bet didžiausią nesąmonę tiek pastatymo dailininkas, tiek ir pats režizierius padarė į Podkoliosino kelnės išlūdamis... ziperį. Atsikėlė Podkoliosinas iš lovos, į publiką atsisukęs užsimovė kelnės, griebė už ziperio kilpelės ir truktelėjo. Pasakui neva susigėdo (režisūros triukas), staigiai nusisuko ir baigė ziperį uždaryti. Tai tau 19-tojo šimtmečio apranga! Galėčiau kabinėtis ir prie moterų rūbų, gal ir prie baldų, bet užtenka to, ką jau paminėjau.

Nepaisant čia minėtų ir nemintų nukrypimų, William Hutt ir rinktiniai aktoriai žiūrovą sugrąžino į 19-jo šimtmečio pradžios Rusiją. Ir ryškiai parodė, kad ir mažą dalelę, žodžio genijaus, kuris vadinosi Nikolaj Vasiljevič Gogol.

Alfonsas Nakas

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

William Hunt (viduryje) - "Measure for Measure" veikale venime, tai iš lovos nenori keltis? Režisieriaus išradingumas, kandidatus į jaunių pas Agafiją sodinant, ne kartą iššaukė audrą plojimų. Mat, vieną kėdę vis tyčia trūko išėjo, visur stengėsi domenuoti. Tai aktorius, nemėgstas likti šėšelyje. Nors Lila Kaye, Florklos moteriškos piršlės-rolėje, irgi nenorėjo užsileisti, bet ne paskutinę

June 7-October 16, 1971

AL GIMANTO

NAUJA ŠLUOTA, SENOS DULKĖS

Mūsų laikų tarpe gyvai komentuojamas Henriko Kissingerio paskyrimas amerikinių valstybės sekretoriumi. Kai kas baiminasi, kad nuo dabar galimi įvairūs, kartais ir netikėti (ir staigūs) pakitimai visoje Washingtono užsienio politikoje. Lietuvams, aišku, pirmoje eilėje rūpi, kiek tie pakitimai (jei tokie išvis būtų) gali liesti JAV – Sovietijos santykius, nes tik jų raidoje tegalimi išvelgti ir vienoki ar kitoki nuanasai JAV ir Lietuvos, bei Latvijos su Estija, politikoje. Kai kurių gal kiek ir pesimistiniai nusiteikusių mūsų stebėtojų nuomone, Jungtinės Valstybės jau senai atsisakė bet kurios Pabaltijo reikalų politikos ir leidžia visam riedėti laisvai, netrukdomai ir pavandeniui, tikintis, kad laikas su tvarkys ir išskylančias, ir senas ir naujas (jei tokių būtų) problemas.

Bet, prieš siekiant sudaryti tokias ar kitokias išvadas naujam vardui perimant amerikinės užsienio politikos vairą, pravartu išdėmėti du dalykus. Pirma, negalima kalbėti apie visiškai nepriklausomą, atskirą ir savistovią valstybės sekretoriaus vedamą už-

Juozas Matijošaitis, kuris gyvena Kalifornijoje, atšventė 75 metų amžiaus sukaktį. Jis gimęs ir iki išvykimo iš Lietuvos gyvenęs Narkūnų km. Gelgudiškio v.l. Šakių apskr. Būvo pasiturintis ūkininkas ir sumanus administratorius. Kai išsilavinimu bei aukšta tolerancija išsiskyrė iš kitų, tai ir buvo ilgametis Gelgudiškio valsčiaus viršaitis. Jis gyven-damas Dėdės Samo žemėje ir gi aktyvus lietuviškoje veik-loje.

sienio politiką (dalinė iš-imtis gal tik tikėtų J.F. Dulles laikotarpiui), nes principiniai ir pagrindiniai klausimai preziden-tas turia lemiama žo-dį. O, antra, H. Kissingeris ir iki šiol buvo ta pilkaja eminencija, su kurio patariamuoju žo-džiu skaitėsi prezidentas, na ir respektavo (gal net ir klausė ar vykdė) buvęs valstybės sekretorius.

Jei visa tai yra tiesa, vargiai ar derėtų kalbėti apie bet kuriuos pasikeitimus, jei, bent Pabaltijo atžvilgiu, Washingtonas nieko nedarė, nieko naujo neatliko nuo pat II-jo karo pabaigos. Vargiai ar galima ištūrėti bet kokius skirtumus tarp demokratų ir respublikonų administracijų.

Ateina lapkričio mėnuo. Latvių nepriklausomybės šventė. Ištikrųjų, įdomu palaukti, koks, kokio turinio raštas, kiek "skystas" ar "tirštas" ateis su naujojo sekretoriaus parašu Latvijos pasiuntinybei. Gal po to jau bus galima bent kiek drąsiau aiškinti intencijas ar nukrypimus naujuose politikos vingiuose toje Europos erdvėje.

Mūsų žavioji aktorė, buv. montrealietė, Rūta, berods neblogai pažįstama su Henriku. Savo metu buvo matoma jo draugėje, tad, kas žino, gal lietuviams susidarys pakenčiama proga plačiau ir giliau supažindinti jį su mūsų tikslais ir siekimais. Tai gali būti reta, vienintelė ir gal nesikartojanti proga.

Darbo dienos savaitgalį latviai ruošia didžiulį savojo tautinio meno festivalį. Baltieji Rūmai pažadėjo atsiųsti prezidento dukra Julytę ton šventėn. Atrodo, kad šiuo metu JAV prezidentui turint visą eilę naminių nesklaidumų, nesunku yra gauti vieno ar kito rango prezidentui artimus asmenis ar pareigūnus. Šviesus, draugiškas ir gausus "publicity" šiuo metu itin reikalingas ir pageidaujamas. Tai ir sudaro neblogą progą gal naujomis audienclijoms, memorandumams, peticijoms priimti, įteikti ar

Kanados Multikultūrizmo ministeris Stanley Haidasz su Toronte pilietybės teismo teisėja Isa Scotti ir jos dukterimis.
Foto: Canadian Scene

PAGERBTAS MINISTERIS DR. S. HAIDASZ

Kanados etninų laikraščių federacija rugsėjo mėn. 8 d. Toronte, Royal York viešbutyje surengė pagerbimo banketą daugakultūrinių reikalų ministeriui Dr. S. Haidasz. Dalyvavo virš 500 asmenų, kurių tarpe nemažai lietuvių: - "Tėviškės Žiburių" laikraščio redaktorius Dr. P. Gaida su bendradarbiais, KLB Krašto Vald. pirm. E. Čuplinskas, Toronto LB

AMŽIAUS SUKAKTIS

Stanislas Lozoraitis, Lietuvos Diplomatinijos Šefas, š.m. rugsėjo 5 d. suėlna 75 m. amžiaus. Jis gimė Kaune. 1918 m. Vo-

pas save pasikviesti. Bet, grįžtant prie naujo valstybės sekretoriaus, reikia pabrėžti, kad kai ką iš mūsų truputį erzina ir neramina Kissingerio žydiškoji kilmė. Ar bus galima pasitikėti nuovoka ir sprendimais semtinės kilmės amerikiečio pareigūno?

valdybos pirm. A. Puteris, kleb. kun. P. Ažubalis, V. Birietas, Naušėdai, S. Šarkutė, L. Švėgždaitė, S. Jokubaitis su žmona ir kt. Tarpe gausios publikos matėsi estų ir latvių bendruomenių atstovai. Buvo atvykę svečių net iš Winnipeg ir Edmontono.

Prie garbės stalo sedėjo keletas federalinės valdžios ministrų: Hon. D. MacDonald, Hon. Stanbury, Hon. Martin O'Connell, senatorius Stanbury, etninės spaudos federacijos valdyba, Toronto miesto valdžios atstovai

ir centre pato min. Dr. S. Haidasz su žmona.

Buvo pasidalinta gero-mis mintimis su min. S. Haidasz ir palinkėta jam sveikatos ir ištvermės. Padėkota už jo gražias pastangas ir dėmesį etninei spaudai — laikraščiams. Buvo įteikta min. S. Haidasz dovanų, kuris savo ir žmonos vardu dėkojo. Taip pat dėkojo už dalyvavimą ir šio gražaus jo garbei banketo surengimą. Beto, min. dr. S. Haidasz pasakė dėmesio vertą kalbą.

S. J.

roneže baigė M. Yčo gimnaziją. Studijavo t. m. Berlyno universitete. Diplomatinę tarnybą pradėjo 1919 m. 1938 m. buvo Lietuvos Užsienio Reikalų Ministeris, o nuo 1939 m. II.5 d. — nepaprastasis pasiuntinys ir įgaliotasis ministras Romoje prie Kvėrinalo. 1940 m. gegužės 30 d. paskirtas Lietuvos Diplomatinijos Šefu.

• Pasiuntinybės patarėjas Dr. A. Gerutis š. m. rugsėjo 2—4 dienomis lankėsi Romoje, kur su Lietuvos Diplomatinijos šefu S. Lozoraitiu tarėsi dėl klausimų, susijusių su rugsėjo 18 d. Ženevoje šaukiamos vadinamojo saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos naują fazę.

Pasitarimų metu buvo aptartos priemonės, kaip įtaigiau priminti Vakarų valstybių vyriausybėms Sovietų Sąjungos įvykdytą agresiją prieš Lietuvą ir kitas Baltijos valstybes. Taip pat buvo apsvarstytas reikalingas atkreipti

Vakarų viešosios nuomonės dėmesį į tai, kad toji sovietų agresija yra vienas Maskvos ekspansijos, sudarančios nuolatinę grėsmę visai Europai, reiškiny.

Tuo tikslu buvo nusistatyta išvystyti šaukiamos Ženevoje konferencijos proga atitinkamą veiklą, glaudžiai bendradarbiaujant su svarbiausiomis lietuvių organizacijomis ir kitų Baltijos valstybių diplomatiniais atstovais.

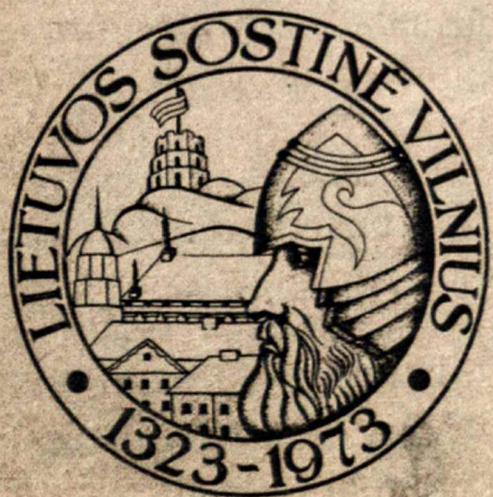
• Dr. Domas Jasaitis, visuomenininkui ir Vlko bendradarbiui, š. m. rugpiučio 18 d. suėjo 75 m. amžiaus. Jis gimė Stanaičių kaime, Garliavos valsč., Kauno apskr. 1917 m. Voroneže baigė M. Yčo gimnaziją, 1923 m. Berlyno universitetas jam suteikė medicinos daktaro diplomą. Daugiausia vertėsi gydytojo praktika, aktyviai dalyvavo ir dalyvauja spaudoje, visuomeninėje veikloje.

DAUGIAU KALBĖSI — AIŠKIAU BUS!

(Vilniečių suvažiavimas)

Š.m. rugpjūčio 18 d. Petro ČESNULIO iniciatyva ir jo sodyboje buvo sukvieštas šiaurės Amerikos VILNIAUS KRAŠTO LIETUVIŲ SĄJUNGOS atstovų suvažiavimas. Dalyvavo Detroitas, Londonas, Hamiltonas, St. Catharines ir Torontas, virš 30 asmenų. Dienotvarę pravedė VKLS Toronto skyrius. VKLS Centro Valdybos pirmininkas Kazys VEIKUTIS skaitė šiemis Vilniaus jubiliejiniams metams pritaikintą paskaitą. Tik visus susirinkusius ne kažkaip nutelkė žinia, kad mūsų aukštesnieji visuomenininkai nėra prideramai nusitelkę savo sostinės reikalui ir neatkreipę tinkamo dėmesio šiai sukakčiai. Tikrumoje, šie metai, 650 sukaktuviniai Lietuvos sostinės metai, turėtų būti VILNIAUS METAI!

Nežiūrint to, vilniečiai pasiryžo šią sukaktį kiek galima populiarinti ir, kur leidžia išgalės, ruošti Vilniaus jubiliejinius minėjimus. Paašikėjo, kad jau didesnėse apylinkėse, kai Chicagoje, Detrolte ir Toronte /dar tarlamasi/ yra sudaryti jungtiniai kelių organizacijų tam reikalui komitetai. Detrolte K. Veikučio pasiūlymu ir komiteto pritartimu yra gaminamas Vilniaus medalis. Jis bus 25 centų monetos dydžio, atliedintas aukso, bronzos ir dalies sidabro, kainuos 2.50 dol. Šiam Vilniaus jubiliejiniui medaliui projektą paruošė Edvardas VASILIAUSKAS, kuris rūpinasi ir tolimesniu jo išliedimu. Medallo viduje matysime Gedimino vėldą, pilį, varpinę su katedra ir porą miesto mūrų, o jo kraštas aprėžtas įrašu: "LIETUVOS SOSTINĖ VILNIUS".

1323 - 1973". A. Gustai - čio iškelto pastabos spaudoje, kad Vilnius yra daug senesnis ir jo ikūrimo metai neatitinka pasirinktai datai, yra visai vietoje ir mes tam neprieštaraujam, tačiau nežinant ir nenustatant tikros ikūrimo datos, buvo pasirinkta toji data, kuri dokumentaliai įrodo kada Vilnius tapo Lietuvos sostine. Tai šiais metais mes minėsime ne Vilniaus miesto ikūrimą, bet jo tapimą Lietuvos sostine!

Darant apyskaitą paašikėjo, kad VKLS-gos leidinys-Petro Česnulio "Nužmogintieji" baigiama išparduoti. Beliko tik mažas likutis, kuris visų norinčiųjų nepatenkins. Tas aiškiai rodo šiai knygai mūsų visuomenės pritartimą ir tuo pačiu duoda supratimą, kad dar reikia leisti daug didesniam skaičiui antrą laidą. Detroltiškių pranešimu, VKLS - gos paskelbtasis konkursas Vilniaus romanui eina gerai. Gauti rankraščiai baigiami skaityti. Tai galima pasidžiaugti, jog ir šioji knyga nėra už jūrų marių, o neužilgo galės pasirodyti viešumai.

Gal vienas iš svarbesnių vilniečiams reikalų yra iškilęs, mūsų spaudos reikalai, ypač dabar bemaž visai išelviijos spaudai perėjus į vienos krypties rankas, susidarė labai opus klausimas ir vilniečių pasisakymams. Nekurie laikraščiai dar spausdina iškrelptai bei labai apkarpytai, tačiau yra ir tokių, kurie net ir skelbimus vilniečių reikalais atsisako spausdinti. VKLS St. Catharines skyriaus nusiskundimu, ypatingai yra atkreiptas dėmesys prieš spaudos asmeninius vilniečių šmeižtus. Tuo pasireiškė "Naujienos" savo 78 numery iškuoneveikdamos St. Catharines skyriaus pirm. Joną LELEVIČIŲ, apšaukiant jį rusų simpatiku ir komunistų agentu, neleidžiant jam net pasiteisinti. Jo kreipimasis su pasiteisnimu į kitus laikraščius buvo be

pasekmių, nes, atrodo, ir kiti šiam šmeižtui pritaria. O pritaria dėl to, kad vilniečiai nesiliauja su Vilniumi / anot prel. L. Tulabos, 1955 m. Vilniaus Dienoje, Toronte/ pykinę lenkus. Šis reikalas suvažiavimo buvo apsvarstytas ir užprotokuluotas. Tai išelviijos garsinamoji lietuviškos spaudos "laisvė"! Toki reiškiniai ne vienam lietuviui kelia rūpestį dėl savo laisvo žodžio. Anksčiau vilniečiai kartas nuo karto išleisdavo savo biuletinį, bet dėl lėšų stokos jam sustojus, liko be spaudos, be laisvo savo žodžio. Tad ir kilo suvažiavime mintis kaip nors ateltyje rasti būdą, nors neperiodinį, laikraštuką leisti, kur pilnai ir laisvai galima būtų vilniečių reikalais pasisakyti. Ypač informuoti lietuvišką visuomenę, kad lenkiškoji okupacija nebus švelnesnė, bet greičiau žiauresnė už rusiškąją.

Kadangi sekantis VLIKo seimas susirinks Toronte, tai Kanados vilniečiai atstovai perspėti išsiaiškinti: kodėl ir kieno sutikimu VLIKo /Tautos Fondo lėšomis/ išleistoje dokumentų knygoje "USSR - GERMAN AGGRESSION AGAINST LITHUANIA" esančiam Lietuvos žemėlapyje Lenkijos pusėje palikti Suvalkai, Seinai, Augustavas, kitai sakant Suvalkų kraštas padovanotas lenkams?!

Kitas neatidėliojamas reikalas, tai sudaryti sąlygas, kad būtų atnaujinta Lietuvos etnografinių ribų studija. VLIKo Valdybos nesiskaitymas su Seimo nutarimais, nei teisiniai nei politiniai negali būti pateisinamas. Juk tai ne melas: "...Gi ši reikalą vertindami politiniu požiūriu, turime pirmoje eilėje atkreipti dėmesį į išelviijos lenkų viešas demonstracijas ir skelbiamas rezoliucijas, kad pasaulis nebus taikos tol, kol Vilnius bus atskirtas nuo Lenkijos; jie nepaiso ar tas lietuviams

Prisiminus netolimą praeitį, kai mūsų jaunieji mokėjo gražiai populiarinti Vilniaus vardą, tinkantį ir šiu dienų minėjimui. Tai VKLS-gos St. Catharines skyriaus konkurso pirmosios premijos laimėtoja Matilda M. Stasaitė, iš Clevelando, kuri laimėjo už straipsnį "Vilnius ir jo kraštas" 1962 m. per Jonines.

patiks, ar ne. O mes ven-giame net teisiškai įrodyti savųjų žemių priklausomumą mums tik todėl, kad tas gali nepatikti lenkams! Tai gėda visai lietuvių išelvijai. Kai mūsų savanoriai, atitrūkę nuo arklio, liejo kraują ir aukojo gyvybes už Lietuvos žemę, tai mes šiandien gyvendami, sakyčiau, prabangoje, susilaikome išleisti studiją, įrodančią nesugriaujamą teisę į savąsias žemes ir susilaikome tik todėl, kad norime išlaikyti gerus santykius su kalmynais lenkais. " - K. Veikučio žodžiai. QUO VADIS pone Profesoriau??? Tuo keliu eidami pasilikom be sostinės Vilniaus, vėliau atsirado ultimatas, jo pasėkoje dar du išdygo ir galų gale likome be Valstybės ir branglos tėvynės. Dabar ir vėl tas pats, dar vieno okupanto neat-sikratę, ruošiamo kelią antrajam!

Ir taip nuo pusiaudienio iki vėlyvo vakaro kalbėtasi, aiškintasi, tartasi, džiaugtasi ir ginčytasi, bet viskas baigta, kaip dažniausiai praktikuojama, su linkėjimu "į svei-

katą" - su viltimi neužilgo vėl visiems susitikti kitoje vietoje. Tas viskas vyko gražioje ir vaišingoje Petro Česnulio sodyboje 7 mylios nuo Brandford, Ont., Paris, Ont. miestelyje. Visi suvažiavusieji buvo pavaišinti ir tolimesnieji apnakvindinti. Už tai priklauso didelė pagarba ANGELEI ir PETRUI ČESNULIAM S. Širdingiausias ačiū!

jd

Vladas Jurkuvėnas, vilnijos kankinys, mokytojas, lenkų kariuomenės kariūnas. Lenkų žiauriai kankintas ir 1937 m. gruodžio 10 d. Vilniuje sušaudytas. 1938 m. gegužės 14 d. švenčionėliškių pastangomis jo palaikai pergabenti į Švenčionėlius, kur dar iki šiol jo ankapis lankomas ir prižiūrimas jo artimųjų.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais	10 — 5 v.p.p.
antradieniais	10 — 5 v.p.p.
trečiadieniais	10 — 5 v.p.p.
ketvirtadieniais	10 — 5 v.p.p.
penktadieniais	10 — 7 v.vak.
šeštadieniais	9 — 12 v.p.p.

Liepos—rugpjūčio mėnesiais ir prieš ilgus savaitgalius "Talka" šeštadieniais uždaryta.

Mokame už:

depozitus (P.C.A.) čekių	6%
šėrus ir sutaupas	7%
už vienu metų terminuotus indėlius	8%
ir 3 metams	8½%

Duodame:

asmenines paskolas iš	11%
nekiln. turto paskolas iš	9½%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikriname indėlių saugumą. Kapitalas — virš \$ 4.650,000

MIRTYS IR NELAIMĖS

Rugpjūčio 22 dieną čia mirė Dydzlokas (Dydzak) Jonas, 72 m. amž. Nuo 1960 m. vėlonis su žmona gyveno Bahamų salose. Hamiltonan buvo atvykę aplankyti savo dukters su šeima. Čia besisvečiuodamas vėlonis gavo fatališką širdies smūgį. Palaidotas per A. Vartų liet. parap. bažnyčią Hamiltono kapinėse. Dydzlokų šeima Kanadon atvyko iš Lietuvos 1930 m. Fizinio darbu kasyklose užsidirbę kiek pinigų, perėjo į komercinį verslą. 1939 m. Kvebeko prov. pasistatė lauko kino teatrą (Drive-In). Kiek vėliau — dar vieną. Nusikėlę gyventi daugiau pietuose, 1950 m. Windsore pasistatė vieną ir vėliau kitą lokius teatrus. Na, ir Hamiltono apylinkėse valdė dar keturius teatrus. Taip, kad vėlonis paliko aštuonis gerai tvarkomus kino teatrus. Sunkiu darbu ir sumanumu tautietis buvo pasiekęs finansinės aukštybės — milijonieriaus pakopą. Savo laiku Dydzlokų šeima buvo išnuomavusi vietos liet. B-vės Namų kino teatrą "Deltos" vardu. Tai bus bene vienintelis ryšys, palaikytas su

vietos lietuviais. Vietos anglų dienraštis paminėjo jo kilmės kraštą ir sėkmingą gyvutę Kanadoje, išsidėjęs ir vėlonies nuotrauką.

• Rugpjūčio 23 d. Juozapo vardo ligoninėje po ilgą ir sunkią ligą mirė Čiellauskienė Ona, kilusi iš Vilkaviškio ap. Kurį laiką vėlonė gyveno Kaune ir dirbo prekyboje. Iš Lietuvos išbėgusi, gyveno Vokietijoje, pokario laikais Hanau stovykloje. Iš čia atvyko Kanadon ir vėliau apsigyveno Hamiltone. Buvo darbšti lietuvaitė ir lietuviškų renginių rėmėja bei lankytoja. Laidotuvų namuose buvo gausiai lankoma tautiečių ir skaitlingai per liet. A. Vartų parap. bažnyčią vadovaujant klebonui prel. dr. J. Tadaraukui, palydėta poilsio vieton liet. kapinėse Port Credit prie Toronto.

Paliko liūdinį vyrą Kostą, sesutę E. Ramanauskienę ir K. Blekaitienę su šeimomis. Užuojautartimiesiems ir ramybė per anksti mirusiai tautietei.

• Rugpjūčio 26 dienos vidurnaktį V. Bruzgis nuėjo miegoti. Jo žmona dar pasiliko žiūrėti naktinės TV programos. Vy-

ras miegodamas pajuto, kad čia pat veržiasi dūmai. Atsibudęs šoko iš lovos ir pamatė, kad jo visas namas pasgėndęs dūmuose. Prie TV aparato esantis fotelis ir kiti minkšti baldai apsemti smilkstančios ugnies, o jo žmona, su degančiais ant jos rūbais, virtuvėje. Skubomis praverus duris ir langą, dūmai sumažėjo. Greit atvyko iškviešti ambulansas, ugniagesiai ir policija. Nelaimingoji Bruzgienė tuoj pat buvo išvežta ligoninėn, ugniagesiai pylė vandenį ant žėruojančios ugnies, policija klausinėjo namo savininko, kaip tai galėjo įvykti? Žodžiu, paaiškėjo, kad kalbama nelaimė įvyko dėl neatsargaus rūkymo. Materialinių nuostolių padaryta apie 2 tūkst. dol. sumai. Bruzgienės kūnas apdegęs iki 60%. Tai įvyko apie 3 val. ryto. Dar laimė, kad nebuvo liepsnojančios ugnies. Šią nelaimę aprašė vietos anglų dienraštis. Zp.

toronto

- Lapkričio 10 d. šeštadienį bus oficialus Lietuvių Namų atidarymas. Lėšų telkimo vaju rengiamasi suaktyvinti.
- Ilgojo savaitgalio išvykoje JAV-se auto nelaimėje žuvo Edvardas Stankaitis, 22 m. amžiaus.

MENO GALERIJA

Tenka pridėti, kad galerija yra įdomiame, meniškai apipavidalintame pastate. Stogo skliautais užsibaigiančios lubos visai patalpai teikia ypatingą erdvumą ir paveikslams ypač tinkamą vietą. Visą užpakalinę sieną užima stiklas atsiveria plačiu reginiu į obelų sodą (išvalzduotinas pavarario žydėjimo metas), o už jo švelniai kylančiomis, pušimis apaugusiomis kalvutėmis. Ant pušų viršūnių besilaidžianti pavakario saulė, savo raudonuojančiais spinduliais užlieja visą didžiosios patalpos paveikslais puošiamą sieną ir patį reginį daro savaimingai pasakišką. Neskaityt kalvų pakraštyje, toluose vos matomų dauglaukščių apartamentų viršūnių,

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA

5¼% už depozitus
6% už šėrus
6% už taupymo s-tas
7% už 1 m. term. dep.
7½% už 2 m. term. dep.

IMA

8% už asm. paskolas
8% už mortgičius

Kapitalas — virš šešių milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$5.000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p.p., išskyrus sekmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p.p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Telefonas LE 2-8723 • Toronto 3, Ontario

vaizdas gaunasi labai sentimentalus. Jis kažkaip primena Palangos parką.

Stebintieji taip staiga pasikeitusia aplinka nesinori net tikėti, kad čia esama Toronto priemiesty Weston ir svečiuojamasi Valley parke esančioje Aldonos ir Stepo Žaldokų rezidencijoje.

Stepo ir Aldonos suprojektuoto ir paties rangovo Žaldoko statyto modernaus namo viduje dominuoja dail. Romo Bukausko kūriniai. Šloje aplinkoje, išibėgusiose ir išviršaus lūžtančiose konstrukcijos linijose, dail. Bukausko modernūs, panašių polėkių kūriniai čia yra radę sau labai gerą vietą. Dailininko tapyba, atrodo, tarsi būtų įrėmintą į patrauklius, juos dar daugiau išryškinančius, antruosius rėmus.

Šeiminkams aprodant reto išplanavimo namą, vaikstant po įdomiai erdve imponuojantį, sulaužytą (split) aukštų pastatą, pasirodo esama nemaža ir pačios šeiminkinės kūrinų. Ant stalelių, ant pedestalų, kampuose, matosi įvairios figūros, o ant sienų tapybos darbai. Aldonos medžio darbai irgi pasižymi staigiomis linijomis ir kontrastingomis — balta — juoda spalvomis. Čia, panašiai kaip pas skulptorių Baltuonį, panaudotas įvairus medis, tik, kai kuriais atvejais, stambesnėje formoje, o skirtingos spalvos padeda išryškinti kūrinio mintį. Tuo tarpu tapybos darbai turi daugiau

apvalesnių linijų ir juose jaučiasi moteriška šiluma. Tarp kitų lengviau ir sunkiau suvokiamų darbų "Išimylėjusi pora" dvelkia visu skulptūrinio subtilumu ir idėjos originalumu. Apžiūrint tuos skulptūrinius išelškojimus ir tapybinius išbaidimus su nuostaba tenka pripažinti autorės kuklumą. Ypač prisigėdijus Toronto gausiųjų dailės parodų ir jas lyginant su taip netikėtai surastu deimantiuku.

Bet tai dar ne viskas. Sūnus Dainius irgi gabus vyras. Nors dar labai jaunas, bet jau ryškiai matosi jo pomėgis ir idėtas trūksas. Dainius daugiau pasinėšęs į realistines platumas. Nors kai kur jo standūs gamtovaizdžiai turi imiesių ir modernizmo antspalvį, bet apskritai jis vadovaujasi apčiuopiamesnėmis formomis.

Dukrelė Daiva irgi turi gabią ranką ir lakią sielą. Jos kūriniai pasižymi savaimingu originalumu. Stebintis jaunosios mergaitės darbštumu ir kantrybe, atėityje reikia tikėtis dar gražesnių rezultatų.

Apėjus visą namą, apžiūrėjus tapybos darbus išpuoštas sienas, skulptūromis užbaigtus praejimus paaiški, kad pastatas nesąs toks didelis, kaip pradžioje pasirodė. Tik imantrusis Žaldoko planavimas ir jo sugebėjimas taikliai apipavidalinti nieko nekalnavusią erdvę, buvo sukėlusį ap-

(Nukelta į 13 psl.)

HAMILTONO JAUNIMO NAMAI

St. Cathariniečiai Kalainiai prie užkandžių patar-
navimo svečiams, per Kanados Lietuvių Dienos
balių. Nuotrauka J. Aušroto

DAINININKAS TOMMY HUNTER, kuris per CBC
televizijoje matomas kas penktadienio vakaras.

CFMB
RADIO 1410 MONTREAL

LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.

PROGRAMOS VEDĖJAS

L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

KELEIVIS

NIEKAM NĖPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODĮ SKELBDAMAS,
JAU EINA 66 METUS. JAMĖ NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS
GYVENIMO, KIEKVIENAME NUMERYJE YRA SENIAI PAGAR-
SĖJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ AP-
SAKYMŲ, EILERAŠČIŲ. ADV. M. ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEI-
SINIŲ PATARIMŲ SKYRIŲ.

Metinė prenumerata tik \$7.00

KELEIVIO 1973 m. kalendorius \$1.50

636 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS. 02127

Atslūsta paminėti

NAUJI LEIDINIAI:

Brazilijos lietuvių ži-
nynas neseniai pasirodė.
Turiny: Pasaulio lietu-
viai, kur sudėti Lietuvos
diplomatų ir konsulų, Vli-
ko, Tautos Fondo, Eltų,
PLB ir kt.

Adresas: Uma publicacao
de associacao Lituana de
Accademicos,

Caixa Posta 2928,
01000 Sao Paulo,
Brazil.

• Išėjo šių metų pirmas
numeris žurnalo "News
Digest International".
Jame idėtas straipsnis
apie katalikų Bažnyčios
padėtį Lietuvoje, Ukrai-
noje ir Gudijoje. Lietuva
ir jos gyvenimas palie-
čiami ir kituose straips-
niuose bei žinlose. Leid-
žia: International Infor-
mation Centre,

Box 62,
Belmore, N.S.W.
2192, Australija.

ACTA BALTICA XII
tomas išėjo š. m. baland-
žio mėn. pabaigoje. Jame,
kaip ir paprastai anksty-
vesniuose tomuose, idė-
tos plačios studijos įvai-
riais Baltijos valstybes
ir tautas liečiančiais
klausimais. Išleido: In-
stitutum Balticum im
Haus der Begegnung,
Koenigstein im Taunus,
Bischof-Nallerstr.

BOLETIM BALTICO
No. 5(8) rašo bendrai apie
Baltijos valstybių padėtį,
apie ūkinį Sovietijoje ra-
jonavimą, kuris liečia ir
Baltijos valstybes. Leid-
žia: Comité Pro Justica-
dos Povos Balticos. Lar-
gado Pusandu 51-s/816-7,
DIO34 Sao Paulo, Brazil.
o "Žaiskim Ieškojimą"
- Živilės Balašytės poe-
zijos kūriniai. Išleido
Chicagos 1972/73 m. abi-
turlental. Redagavo A.
Dundulis.

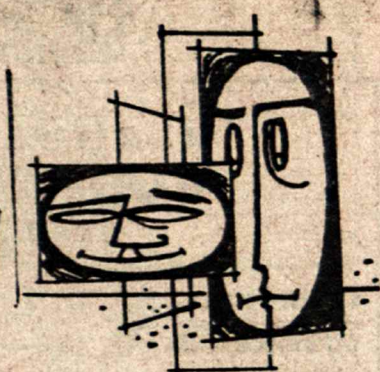
IŠTĖSTOS RANKOS,
Jonas Gailius. Poetinės
Meditacijos, išleista Bi-
čulų, Anglijoje.

POVILAS MILERIS, M.
Gudelis. Biografija, Chi-
cagos Lietuvių Literatū-
ros Draugijos leidinys.

BALTJOS BALSAS,
Juožas Slavėnas. Apsaky-
mėliai jaunimui. Minties
Spaustuvinės leidinys.

NAUJOJI VILTIS. Poli-
tikos ir Kultūros žurna-
las.

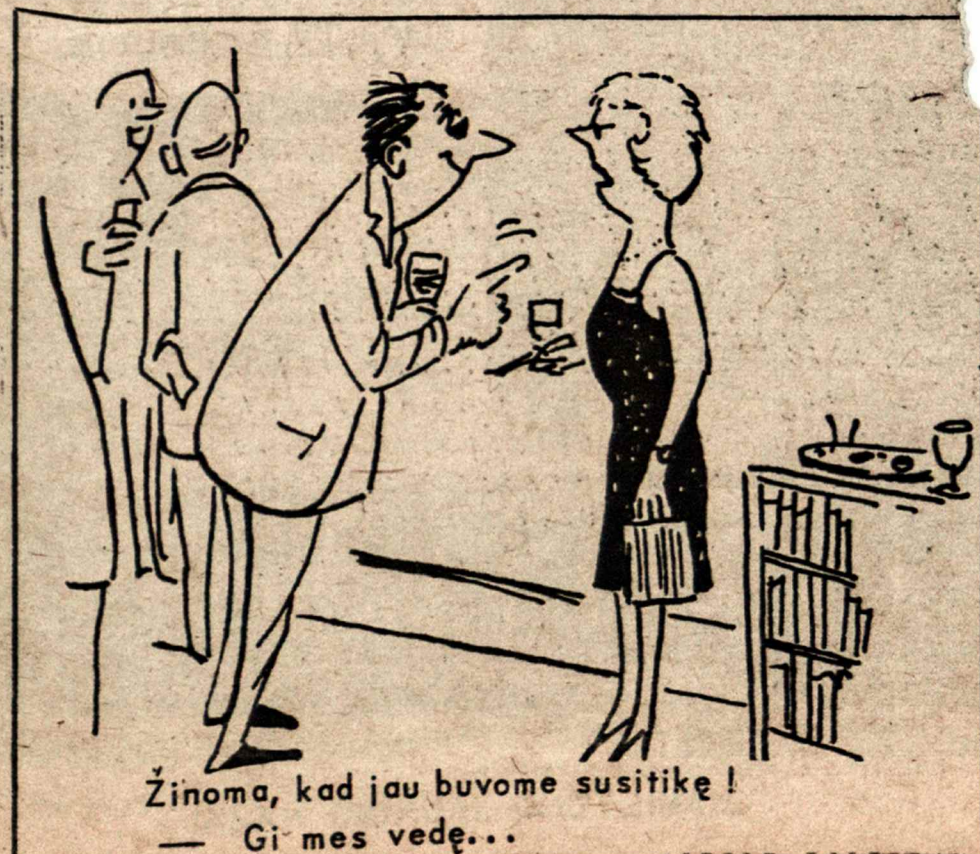
KREIVI VEIDRODŽIAI

RYTIEČIŲ IŠMINTIS

- Dėl vienos utelės kelių nemesi. — Persai
- Pasitrauk atgal, jeigu nori toliau nušokti.
— Persai.
- Nesiteirauk ar jis geria, teiraukis koks jis
yra pasigėręs. — Turkai
- Ko negali gauti, tas dažniausia tau tinka.
— Vietnamiečiai
- Kokie tavo reikalai, tokie tavo ir draugai.
— Rusai
- Obliuok, Ivanai, tėvas su kirviu patalsys.
— Rusai
- Prityręs velnias vertesnis už neprityrusį
angelą. — Armėnai
- Neprik pinigėnės, jeigu sapnavai, kad uždirba
pinigų. — Indonėzai
- Nedidelė garbė ant asilo joti, nieko ypatingo
ir nuo jo nulipti. — Indai
- Nors Dievas ir visagalys, bet lietaus be de-
besų neduoda. — Afganistaniečiai
- Nori vienos stygos, turi visą aviną piauti.
— Japonai
- Šalta arbata yra blogai, bet dar blogiau yra
šaltas žvilgsnis. — Japonai
- Ji apdaužė, o jis apsilaužė. — Kiniečiai
- Ar kiaušiniu į akmenį, ar akmenį į kiaušinį,
— tik trynys pasirodys. — Kiniečiai
- Daiktas vertas tiek, kiek jis tau reikalingas.
— Kiniečiai
- Kalnas žmogaus nepaverčia, žmogų paverčia
kupstas. — Kiniečiai

Parinko M. Čapkauskas

Žinoma, kad jau buvome susitikę!
— Gi mes vedę...

Ar atsimeni?

Ar žinai?

(tęsinys)

Dail. Anastazija Tamošaitienė prie staklelių

Mums būdavo jauku tos studijos prieglobstyje. Ko nespėjom pamatyti ar perprasti vaikystėje ar ankstyvojoje jaunystėje - atradom instinktyvųjį savitumą čia, vikrių pirštų, šmaikštaus darbštumo ir šiltos kantrybės dėka. U gaiviu entuziazmu ro- dė ir aiškino Anastazija ir Antanas Tamošaičiai raštų, spalvų ir technikos ypatybes, neišvengiamai surišdami (ypač Antanas Tamošaitis) su mūsų krašto žmonių papročiais, gyvenimo būdais, rimtais ar mažiau rimtais apsakymais ir pasakymais.

Toje išgelbėtoje mūsų emės dalelėje ne vienas teldavo ir kreipėsi įvairiais asmeniškais reikalais, ne vienam Tamošaičiai yra padėję atkeliauti į šį kraštą. Atrodė, kad viskas galėtų taip ir tęstis. Tačiau, ponas Tamošaitis išvykdavo dienas ar kitai, mūsų vyresnioji sesuo lyg ir rūpestnė pasidarė, lyg rūpesčių padaugėjo... - Klek laiko sugaišti, važinėdama iš na-

mu į YMCA ir atgal! - išsprukdavo kartais. Arba - Tai tik tušti žodžiai. - Arba - Klek už tą butą (gyveno tada Verdune) užmoki - kaip į vandenį! Kasdieninio gyvenimo rūpesčiai pradėjo graužti ir kirpti sparnus bet kokiams planams.

1950 m. vieną dieną sužinojom, kad Anastazija ir Antanas Tamošaičiai išsikelia į Kingston, Ontario, rizikavę užpirkti žemės gabalą. Ten perkelia Audimo studiją ir biblioteką. Žemės vaikai susirado upės pakraštį, ažuolų kalvą, pelkyną, puntukų virtinę, pievą, mažą namelį ir plantą, kuris bėgo į Montrealį ir į Torontą.

Nesvarbu, kad namelis prie kelio - buvusi mažutė vištė. Ji buvo atnaujinta vinimis ir lentomis gapadorišku Tamošaičio rankų dėka. Papuošta kilimais, kraitine dėže, knygomis, kurių tik mažą dalį ten galėjo patalpinti. Kitame, audeklu atskirtame šone, tilpo ir staklės, ir stūlai. Gera, kad ne augšti žmonės - kažkas

Iš pirmųjų parodų Montrealyje. - dail.: A. Tamošaitis su T. Valium.

1973. IX. 19

toronto

MENO GALERIJA...
(Atkelta iš 11 psl.)

gaulingą iliuziją. Iš ties dar labai įdomi smulkmena, kai iš namo gilumos, pro arką įeinąs asmuo pasirodo beveik pusiau mažesnis. Tarsi įeinantysis būtų matomas ir kelių šimtų pėdų atstumo.

S. Prancūnas

JUOZAS KAŠKELIS
BUVO IŠVYKęs Į
ANGLIJĄ

Dr. Juozas Kaškelis buvo nvykęs Anglijon dalyvauti Londone ABN, EFC ir WACL konferencijose. "Tarptautinio Anti - bolševikinio bloko" (ABN) ir "Europos laisvės tarybos" (EFC) konferencijoj pirmininkavo užbaigos posėdyje ir pasėmingai pravedė diskusijas (Panel Discussions) apie pavergtųjų kraštų padėtį ir išsilaivsinimą. Numaitytoje WACL (Pasaulinės Anti - komunistinės Lygos) konferencijoje turėjo dalyvauti kaip vienintelis lietuvis ABN delegatas. Tačiau, dėl WACL konferencijos parengiamosios komisijos pirmininko Hon. Stuart Smith nesuderinto elgesio pagal WACL statutą, ir Didž. Britanijos vyriausybės nedavus laiku vizų kai kuriems rytų Azijos tautų delegatams, WACL konferencija buvo atidėta, o jos vietoj įvykusioj tik Didž. Britanijos anti - komunistinėj konferencijoj, dr. J. Kaškelis galėjo dalyvauti tik kaip stebėtojas.

Rugpjūčio 3 d. dr. J. Kaškelis lėktuvu per New Yorką išskrido atgal į

pasakė - tai sutilpo!

Buvo ir kitas namelis prie upės. Apleistas, bet po ažuolo šakomis, mažas, bet vėliau išradinai ir įdomiai padidintas. Ant jo stogo kraipė galvas žirgeliai.

Dabar bus galima rimtai dirbti, neišsiblaškyti. Svarbiausia - grynas oras - pasakė. Už to trumpo pasakymo buvo geležinis pasiryžimas ir niekeno, net ir jų pačių nenumatytas darbo derlius.

B.

PARAMA (TORONTO) CREDIT UNION LTD.

1573 Bloor St. W.,
Toronto, Ontario
M6P 1A6
Telephone: 532-8723

PARAMA KELIASI Į NAUJAS PATALPAS !

Po dvidešimties metų Paramos Kredito Kooperatyvas palieka senas patalpas ir keliasi į Naujuosius Lietuvų Namus 1573 Bloor St. West, Toronto 9, (blokas į vakarus nuo Dundas subway). Telefonas lieka tas pats: 532-8723. Persikėlimo data: rugsėjo 15 d. Naujos patalpos bus daug erdvesnės, patogesnės lietuviams vietoje. Susisiekimas su Parama bus geresnis - po žemės čia pat, Dundas tramvajus taip pat, plius priešais Lietuvų Namus aikštė mašinoms. Darbo sąlygos tarnautojams ir patarnavimas nariams bus patogesnis. Šiais metais Paramos augimas pralenkė visus iki šiol. 1970 metais paaugta \$475,000, 1971 m. - \$770,000, 1972 m. - 1,020,000, o šiemet per 6 mėn. paaugta \$929,682. Šiais metais per 6 mėn. morgičių išduota už \$1,427,291. Asmeninių paskolų už \$281,418. Depozitai paaugo \$145,835, taup.s-ta \$396,421, term.depositai \$325,295. Pajamų turėta \$224,665, išlaidų \$202,614 (įskaitant visas palūkanas). Narių skaičius per 6 mėn. paaugo 100.

Parama moka:	už depozitų (chequing acc.)	6%	(ketvirčiais)
	už taup.s-tas	6½%	(mėn. balansas)
	už 1 metų term.depositus	7%	
	už 2 metų term.depositus	7½%	

Parama ima: už asmenines paskolas ir morgičius 8%.

Po ilgų metų mūsų tautiečiai įsitikino, kaip naudinga ir patogus naudotis Paramos patarnavimais. Šiandien Kanados rinkoje nerasia morgičių ar paskolų žemiau 8%. Nerasime jokio banko, kuris mokėtų už depozitus (chequing acc.) 6% su nemokamu čekių patarnavimu ir kuris veltui priiminėtų telefono, elektros, mokesčių ir kitas sąskaitas! Parama visa tai atlieka savo nariams be jokio mokesčio.

Narių pasitikėjimas Parama, naudojimasis jos siūlomom paslaugom (veltui!) įgalino Paramą taip sparčiai išaugti. Per pirmus 15 metų Parama išaugo iki \$3,019,000, o per paskutinius 5 metus pašoko iki \$6,809,353.

Taupykite ir skolinkitės Paramoje

KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

Kanadą, džiaugdamasis, kad bent trumpam laikui galėjo (po 27 metų) aplankyti Anglijos lietuvius, atpažinti konferencijoje seniausią lietuvių veikėją Petrą Bulaitį, susipažinti su naujais lietuvių veikėjais; keletą dienų pasilsė-

ti "Lietuvių sodyboj" ir sekma dieni apsilankyti Londono lietuvių bažnyčioje. Aplankė senąjį lietuvių klubą ir ten lietuviams galėjo padaryti pranešimą apie tarptautinę politiką bei dabartinę Lietuvos padėtį. Fp.

ISIDĖMĖTINAS IŠRADIMAS

Geriausia Amerikoje ir Europoje "JIB Haarpflege-Lotion" preparatas sulaiko plaukų slinkimą, naikina pleiskanas, pašalina niežėjimą, plaukų skilimą, stiprina plaukų šaknis, padeda atgauti natūralių plaukų spalvą. JIB vartojami nebūsite nei žili, nei pliki 100%. Įrašyti vaistinių RED BLUE knygoje. JIB Medicine Liq. 8 uncijos 16 savaičių \$6.00. Pirmąsias mūsų atstovybes: 2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ontario, Canada arba J. I. B. Laboratory 1437 So. 49th. Ave., Cicero, Illinois 60650, U. S. A.

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remeliuoju
- Vasaros laikų saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal.

Tel. 767-6183

W. Laperat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q.

Įvairi industrinė ir komercinė statyba ir dažymas. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinamomis kainomis.

Skambinkite visais atvejais - 366-6237, 366-3896

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

547 Laffeur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

Tony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTINOS

SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS

TEL. 525-8971.

T. Laurinaitis

ĮVAIRIOS PROGOS

LIETUVOS DIDIKAI — BAJORAI

ISTORIJOS ŠALTINIAI RODO, kad didikų bajorų luoma prasidėjo nuo tada, kai kūrėsi Europoje naujos gentys, valstybės. Su gyvenimo pažanga atsirado socialiniai ir turto skirtumai, prasidėjo su tais laikais didikų bajorų privilegijuota klasė, kuri valdė daugelį Europos kraštų, jų tarpe ir Lietuvą. Kaip kunigaikščiai, karaliai ir kiti, savo teises ir turtus palikdavo savo artimiesiems, tuo labiau tos tradicijos laikėsi bajorai.

PIRMIAUSIA SUSIPAŽINKIME kas buvo bajorais ir didikais. Kai Baltijos pakrastyje ėmė kurtis mažais kaimeliais, vienkiemiais, lietuviai, kurie valdėsi savarankiškai, vėlesnėmis gentims daugėjant, prisilėjo jungtis prieš įvairius priešus. Iš pačių tarpo iškilo pasižymėję genčių vyrai, jie ir tapo valdovais. Klek vienas didikas (valdovas)

turėjo kraštus ir juose turtus, kūrėsi kunigaikščiai ir karalių titulai, prasidedant Mindaugu ir baigiant Radvilais. Jie visi rūpinosi krašto valdymu ir jo politika bei gerbuvų. Didikų vaikai, giminės, užėmė visas svarbesnes vietas kaip tai: patarėjų, karo vadų, kunigaikščių. Mums tenka pabrėžti faktą, kad Mindaugas įkūrė Lietuvos valstybę, Vytautas sumušė kryžiuočius Žalgirio kautynėse, Kęstučio laikais jau buvo įkurtas Lietuvos herbas Vytis, kuris, kaip žinome, ir su Lenkija sujungime buvo naudojamas. Tais laikais, didikų ir karalių titulai nebuvo taip lengvai igijami, bet jau po Lietuvos kunigaikščių ir didikų sumažėjimo, atėjo pasidalinimai, nyko jų galios, ypač išgalint Rusijai ir Vokietijai. Pagaliau po 1863 m. sukilimo, mūsų didikų vardai mažai pasi-

reiškė ir taip visas žlugo, iki vėl kėlėsi nepriklausoma Lietuvos valstybė 1918–20 metais.

BAJORŲ IR DIDIKŲ kilmė iš senovės prasidėjo Graikijoje, Romoje, Vidurinėje Europoje, o ypač didelį pagarbą buvo Lenkijoje. Bajoro vardas kilęs iš turkų–mongolų–bajar. Bajorai ir didikai atėjo į Lietuvą, savimeilės bei garbės troškos vedami. Jie stojo į didikų kariuomenę, kad galėtų plačiau užimti lietuvių, gudų, Lenkijos žemes. Ji dažniausia po karų atitekdavo jiems. (Didikai buvo tie patys Bajorai, tik skirtumas užimama vieta). Vėliau pamažu kilo skirtumas tarp bajorų turčių ir didikų luomo, mat bajorai geriau mokėjo paglemžti įvairių tautų turtus ir valdžias. Nelengva buvo ir mūsų kunigaikščiams, kaip Vytautui, Kęstučiui, arba ir eilei kitų, bendrauti su bajorais, nes tuo laiku jie turėjo beveik visišią galią. Taigi, apie 1413–92 m. bajorų teisės ir valstybių santvarką, turtus, valdymą buvo kulminaciniame taške. Lietuvoje jie valdė dvarus, apskričius, statėsi didžiulius namus, pils, bažnyčias, kurių vardu yra likę iki šiol, kaip Orlovskio, Batūros ir kt. Jie buvo turtingesni negu kunigaikščiai. Kai reikėdavo vesti kova, ypač Lietuvai prieš Maskvą, tai kunigaikščiai prašydavo iš jų pinigų, naujų karių. Vėliau kunigaikščiai, matydami, kad su bajorais nebegalima

PHARMACIE

Gagnon

ROBERT GENDRON LPH. PROP.

366-9742

7626 CENTRALE LASALLE

ATIDARA NUO 9 VAL. RYTO IKI 11 VAL. VAKARO

VIETA GERAI PASIEKIAMA IR PRIEINAMOS KAINOS.

Dantų gydytoja
DR. A. O. JAUGELIENĖ

1410 Guy St. pirmas aukštas,
11-12 kambarys
Tel: 932-6662; namų 737-9681.

klausomai Lietuvai išsteigus, bajorų dvarai (1922) buvo visiškai panaikinti, išdalintos jų žemės, neturtingiems lietuviams.

—●—

IŠVADOJE, MES Lietuvos didikų ir bajorų nuopelnus galime įvertinti į dvi skirtingas fazes. Lietuvos didikai—karaliai, kunigaikščiai, siekė Lietuvos gerovės ir kovojo už jos laisvę, kuri buvo žinoma nuo Baltijos iki Juodųjų Jūrų, jie stengėsi, kad nei kryžiuotis, švedas, rusas ar kitas nevaldytų Lietuvos kraštų. O ką pasakysim apie bajorus—jie, susikrovę turtus svetimoje žemėje, prabangiai lėbavo, nesirūpino Lietuvos gerove, į smukdė įvairiais būdais žmones laikė tamstybėje ir vergijoje. Iš Lietuvos turtų ir kruvinių lietuvių rankų darbo švaistėsi, linksmynosi. Šlehta buvo kiekvieno lietuvių priešas.

Kazė Brazdžionytė

SPAUDOS GEGUŽINĖJE, Sudburyje. Iš kairės: G. Lumbienė loterijoje laimėjusi NL prenumeratą. A. Baltutienė ir V. Lumbis. Linksmi nusiteikusi gegužinės šeimininkė Jadvyga Labuckienė, dalina užkandžius

Nuotrauka J. Kruco

NEPRIKL AUSOMA LIETUVA

ADVOKATAS
J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.

ADVOKATAS
R.J. Išganaitis, BA, BCL

INSURANCE EXCHANGE BUILDING
276 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525 MONTREAL 128.
Tel: 842-1126, namų 678-3660

NOTARAS
J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

5 Place Ville Marie IBM Building
Suite 417, Montreal, Que.
Tel. 871-1430

Dr. V. Giriunienė

Dantų gydytoja
5330 L'ASSOMPTION BLVD.
MONTREAL.
TEL.: 255-3535

Dr. J. Mališka

Dantų gydytojas
1440 ST. CATHERINE Street W., Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528.

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., E.R.C.S.(c).
Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-4024
Suite 215, Montreal 109, Que.

Joną Naruševičių ir šeimą, jo MIELAI
MOTINAI mirus, nuoširdžiai užjaučiame -

M. J. Pakuliai ir
S. V. Piečičiai

edmonton

LIETUVIŲ KAIMAS BAIGIA IŠNYKTI

Spirit River miestelis randasi 350 mylių nuo Edmontono miesto į šiaurės vakarus ir 40 mylių nuo Britų Kolumbijos ribos. Tarp 1926-1930 m. čia atvyko iš Lietuvos lietuvių emigrantų būrelis, jie gavo iš valdžios žemės ir įkūrė lietuvių kaimą Spirit River apylinkėje. Vieną žemę rubežiovisi, kitų buvo artimoje apylinkėje. Daugumas tuomet buvo jauni - kaimo žaltūkai, tik keletas atvyko su šeimomis sukūrtomis Lietuvoje. Dalis jų apsivedė su ukrainietėmis, o kiti pasiliko viengungiais ligi mirties. Jų visų išikūrimo pradžia buvo nepaprastai sunki, nes ant gautos žemės augo medžiai ir krūmai. Medžius ir krūmus reikėjo išrauti, žemę išplėsti, trobėsius pasistatyti, kad būtų galima pradėti ūkininkauti. Tuo laikų Kanadoje slaugė nepaprasta ekonominė suirutė, sunku buvo gauti darbą, o paskolų visai neįmanoma buvo gauti, ir todėl doleris buvo brangus. Pasistatė mažiuskus namelius/būdas/, pasisodindavo bulvių, nusišau-

davo briedį ar stirną, šiaip taip žiemą praleisdavo. Vasaromis kartais gaudavo darbo pas senus farmerius derliaus nuėmimo metu, o atliekamam metu ant savos žemės raudavo kelmus. Už uždirbtus pinigus pirkdavo siurankius ir drabužius. Tų žmonių gyvenimas pagerėjo tik antrojo pasaulinio karo ir po jo metu. 1948 m. minimam lietuvių kaime gyveno 14 atskirų lietuvių fermerių ir vienas batsiuovys. Iš jų vienuolika su šeimomis ir keturi viengungiai. 1949 metais senieji ateiviai atsikvėlė į savo kaimą iš Vokietijos DP stovyklų tris šeimas ir tris viengungius lietuvius. Tuomet į šį lietuvių kaimą atėdavo šie laikraščiai: "Nepriklausoma Lietuva", "Liaudies Balsas", pranciškonų "Darbininkas", "Keleivis", ir "Soliziečių Žinios". Rašant šias eilutes Spirit River apylinkėje beliko tik dvi lietuvių šeimos, viena našlė pensininkė ir kitą ištekęs už svetimtaučio. Skaitytojai paklaus - Kur kiti?

Vieni išmirė, kiti išsikėlė kitur gyventi. Mirusieji Vaclovas Miliauskas, Karolis Mekuška, Juozas Šadauskas ir Stepanas Mislūnas palaidoti

Spirit River kapinėse. Juozas Kulikauskas kažkur apie Pease River apylinkę.

Viktoras Almonas su žmona Barbora Makariute išsikėlė į Hamiltoną, Ont. ir tenai abu mirė, jų vienturtė duktė ištekojo už svetimtaučio, o tolimesnis jos likimas nežinomas. Rimkūnas / vardo nežinau / išsikėlė į Edmontoną, tenai jis mirė o jo žmona tebegyvena. Viena jų duktė - Tarnavy gyvena Spirit River, antroji - Karpavičienė gyvena Calgary ir trečioji - Šmitienė gyvena Otavoje. Stepanas Mislūnas kai mirė Spirit River, jo našlė čia pat ir tebegyvena, jų duktė išvyko į Portoriką ir ištekojo už vietinio mokytojo, jų du sūnūs gyvena Edmontone. Leonas Karbūnas išsikėlė gyventi į Toronto Ont. ir ten tragiškai žuvo. Jo žmona ištekojo už Dr. Urbonavičiaus gyvenančio Edmontone. J. Kairys su žmona, Bronius Žilinskas, Antanas Kulikauskas, ir Stasys Misiulis apsigyveno Edmontone. Aleksas Almonaitis išsikėlė į Dawson Creek B.C., o Edžio Almonaičio išsikėlimo vieta nebuvo žinoma. Dzidas Bučinskas su žmona ir Algis Misiulis išsikėlė gyventi į Britų Kolumbiją. Makaras su savo šeima išsikėlė į Chicagą. Vincas Taraškevičius - Taraška išsikėlė į Wickliffe, Ohio, tenai susirado turtingą gyvenimo draugę, augina keturis berniukus.

Buvusiam lietuvių kaime Spirit River apylinkėje beliko tik dvi šeimos, Prano Bučinskio ir Kazakevičiaus. Tai taip atsitiko su šiuo lietuvių kaimu, kuris buvo įkurtas prieš keturiasdešimt metų. Lietuviai, kurdami savo kaimą, tikėjosi atsirasti tautiečių, kurie panorės šioje apylinkėje įsikurti, o ypatingai tikėjosi po antrojo pasaulinio karo naujųjų ateivių - "dipukų". Įvyko priešingai, tas kaimas baigia išnykti. Apie Spirit River lietuvių lietuviškoje spaudoje mažai buvo rašoma. Gal tik vieną kartą (prieš 22 metus) bu-

vo patalpinta korespondenciją "NL-je", o atelyje tikrai nebebus nei kam, nei apie ką rašyti.

Mirusieji, kurie buvo vedę, savo palikimus paliko šeimai. Su viengungių palikimais yra neaišku mūsų. Nepatikrintomis žiniomis Karolio Mekuškos palikimas atiteko Spirit River prancūzų katalikų parapijai. Juozo Kulikausko palikimas atiteko svetimtaučio katalikų vienuolynui. Vaclovas Miliauskas savo palikimą testamentu užrašė savo krikšto dukteriai - Bučinskaitei. Juozas Šadauskas prieš mirtį savo ūkį išsimokėtinai pardavė kaimynui, bet gyveno toje pačioje vietoje. Vienos žiemos metu, esant dideliui šalčiui, kaimynai jį rado namely negyvą ir sušalusį. Abejoju, ar jo brolis gyvenantis Montrealyje, sužinojo apie brolio mirtį? Stasys Misiulis

montreal

SEMINARO REKALU

Montrealio lietuvių tarpe kilo susirūpinimas dėl sustojimo lietuviško seminaro. Lietuvištinis seminaras bus stengiamasi atgaivinti šiais mokslo metais. Yra planuojama kreiptis į buvusius studentus, galimus studentų tėvų turinčius lietuviško jaunimo, bendrai į visuomenę besidominčią lietuvišku auklėjimu ir mokalu. Spalio mėn. pradžioje bus šaukiama visų susirinkimas. Prašome sekti tolimesnius pranešimus.

P. Adamonis

RUDENS PARENGIMAS

Šv. Kazimiero parapija kas metai rudens sezoną pradeda grybų vakariene. Šiuo pavadinimu parengimas įvyks rugsėjo 29 d., šeštadienį. Parapijiečiai pasiruošę entuziastingai dalyvauti.

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION (M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P.Q.
601 St. Jean Road.
Tel. 695-3883

- Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
- Degalai, tepalai padangos ir kita
- Montrealiečiams lengvai pasiekiamo greitkelio Nr. 40 arba Nr. 20.

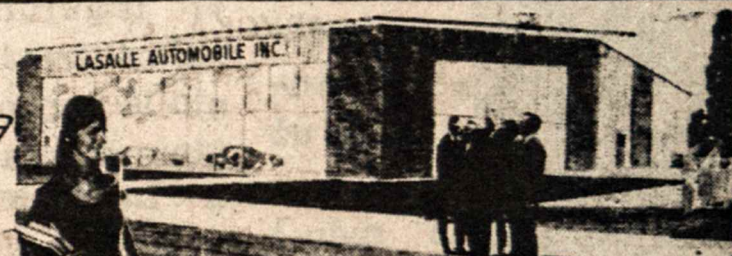
LaSalle

AUTOMOBILE INC.

366-7818

LAURENT DAIGNEAULT
Président

PARDAVIMAS

Imperial - Chrysler - Dodge - Charger
Coronet - Challenger - Swinger - Dart
Camions DODGE Trucks

7635 BOUL. LASALLE - LASALLE, QUE.

Mechanizuotomis priemonėmis įvairių ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės taisymas ir dažymas. Kreiptis: De La Verge Blvd.

Tel. 355-3364

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 George Street
LaSalle, Que.

TEL:
366-0500, 366-4203

- Taisymas ir dažymas automobilių
- Pardavimas ir taisymas Chaparral firmos snowmobile ir Moto firmos snowblower ir taip pat motorinės vėltys. Sav. G. Desrochers.

Highland Auto Body

611 LAFLEUR AVE., LaSALLE

TEL. 366-7281

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išorės taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos (Lietuviams nuolaida)

Savininkai: V. Sužinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

BELLAZZI-LAMY INC.

(VAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:

Durys, langų rėmai. Izoliacija. Ten-Test.

Masonite, statybinis popieris, cementas,

B. P. išdirbiniai ir visa kt.

7632, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

Jetté & Frères

VISKAS - MODERNIEMS NAMAMS

Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir naujų įrengimų. Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas. Atstovaujame Hydro-Quebec išnauda. Vėmui karšto vandens tiekimą. Veltui įkainavimas.

Jetté & Frère Ltée

Plumbing & Heating kontraktorius.

140-2e AVENUE - 366-0330

montreal

RUGSĖJO 29 d., šeštadienį Aušros Vartų parapijos salėje rengiamas parapijos įkūrėjo Tėvo Jono Kubiliaus pagerbimas.

AV parapijos klebono PAGERBIMAS

Bus karšta vakariene su vynu
Gros geras orkestras ir bus linksmi šokiai
Pradžią 7 val. vakaro

— • —

Kviečiami visi parapijiečiai su svečiais ir visos organizacijos šiame pagerbime dalyvauti.

Įėjimas \$4,50

Ruošia Šv. Onos draugija

PIRKTI AR PARDUOTI NEKILNOJAMĄ TURĄ PADĖS JUMS V. Pėteraitis

353.9960 / Namų 721-0614
UNITED TRUST REALTIES

7995 Blvd. Les Galeries, D'Anjou, P. Q.

Litas

"LITAS" PADIDINO
PALŪKANAS

Nors kredito unijos ir nėra linke taip dažnai kaitalioji palūkanas už santaupas ir paskolas kaip bankai, tačiau jos negali labai toli nuo jų atsilikti, kai pinigų rinkoje sąlygos radikaliai pasikeičia. Užtat ir "Lito" Valdyba pirmame savo posėdyje po vasaros atostogų nutarė žymiai padidinti palūkanas už santaupas ir apie 0.5% už paskolas.

Nuo rugpjūčio mėn. 1 dienos "Litas" mokės 6% už einamąsias sąskaitas vietoje mokėtų 5.5%, 6.5% už taupomąsias sąskaitas už visus 1973 metus, vietoje 6% ir nuo 7.5% iki 8.5% už terminuotus indėlius vietoje buvusių 6.5% iki 7.5%. Už naujai imamas ir atnaujinamas nekilnojamo turto ir asmeninės paskolas palūkanos padidintos nuo 8.5% iki 9% (žiūrėk "Lito" skelbimą). Be to skolininkai "Lito" turi gyvybės apdraudą iki 10,000 dol. turimos skolos už tas pačias palūkanas pagal "Lito" turimą grupinį CNA apdraudos polisą. Bankai ir "Trust" kompanijos dabar ima už paskolas nuo 10% iki 12% palūkanų be gyvybės apdraudos.

"Lito" valdyba visus šiuos palūkanų pakeltimus padarė prisitalkydamą prie dabartinės Kana-

dos finansinės padėties ir tikisi, kad su laiku vėl galės grįžti prie žemesnių palūkanų. Pr.R.

KLEBONO PAGERBIMAS

Aušros Vartų parapijos klebono Tėv. Jonui Kubiliui ruošiamas pagerbimas rugsėjo 29 d. parapijos salėje. Šv. Onos draugija, įvertindama klebono pastangas, kaip šios parapijos išteigėją, ruošia jam šį pagerbimą, tikėdama sulaukti malonaus dėmesio iš parapijiečių rengime dalyvauti.

• Livija ir Daniela Stankevičiūtės per vasarą mokėsi ispanų kalbos Valencijoje — Mongold In-

stitute. Baigusios kursą gavo aukščiausius pažymius iš visų kurso studentų.

• Simas Mazulaitis iš Victoria, B.C. lankėsi anksčiau gyventam Montrealyje. Per Montrealį jis išvyko į Lietuvą savo artimuosius aplankyti.

• Suirgęs Ignas Petrauskas, kuris guli Reddy Memorial ligoninėje. Taip pat serga ir toje pačioje ligoninėje guli P. Meškis.

• Baigiantis vasarai Kennebunkport pas pranciskus vasarojo J. ir D. Gražiai, E. ir O. Augūnai su mamyte Salaliene, Vinkantai, Palšaičiai, Murauskai, Gečiai ir kt.

• Studentai Algis Adamonis su J. Lukaičiu buvo išvykę į Europą, kurioje aplankė keletą valstybių. Taip pat buvo išvykęs J. Augaitis.

Žemiausios kainos!

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd. DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 — 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Agentūra veikia nuo 1945 m.

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

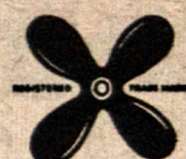
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

International

LIKVIDACINIS IŠPARDAVIMAS
LAUKO IR VIDAUS D A Ž Ų
TIK \$4.00 UŽ GALIONĄ

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q.

Tel: 366-6237, 3696.

PRIĖMIMAS Į PRANCŪZIŠKUOSIUS VAIKŲ DARŽELIUS

Kvebeko Švietimo Ministerija primena imigrantų tėvams, kad nuo rugsėjo 17 d., Montrealio Kat. Mokyklų Komisija pradeda darbą su 5 metų amžiaus vaikais. Taip buvo pranešta anksčiau. Dabar žiuo papildomai pranešame, visiems tėvams, kad mokslas šiems vaikams prasidės vėliau ir netrukus bus išsiųstos tuo reikalu informacijos.

KVEBEKO VYRIAUSYBĖS SVIETIMO MINISTERIJA

MONTREAL WEST AUTOMOBILE

Pontiac ★ Buick ★ Astro

• NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ !

• NESITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI !

• MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI, IR SU IŠIMTIMI JUMS, PASITARNAUS !

• UŽEIKITE ! ĮSITIKINKITE ! PASINAUDOKITE !

PASIKALBĖKITE SU

Managerius
LEO GUREKAS

LEONAS GURECKAS
Sales Manager
(Lietuvius atstovas)

mw montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH

489-5391

(At the end of Sherbrooke Street West)

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.

Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

Einamasis s-tas 6%
Taupomasis s-tas 6.5%
Term. ind. 1 m. 7.5%
Term. ind. 2 m. 8%
Term. ind. 3 m. 8.5%

DUODA PASKOLAS:

Asmenines 6%
Nekiln. turto 9%
Čekių kredito 9%
Investacines nuo 9.5% iki 12%

Duoda nemokamą gyvybės apdraudimą. Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 da iki \$2,000 už taup. s-tos sumas, už paskolos sumą.

Kooperatyvinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda.
Kreiptis: Gil Constantini, C.I.B., Quebec Credit Union League,
17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečdadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.